МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему «Стратегічне управління діловою активністю ПрАТ «Укртелеком»

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0723-фк
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
освітньої програми Фінанси і кредит
В.В.Сілютін

Керівник д.е.н., професор Крилов Д.В.
Рецензент к.е.н., доцент Щебликіна І.О.

Запоріжжя
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економічний
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма Фінанси і кредит

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____А.В. Череп

«____»_____2024 р.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ

Сілютіну Василю Валерійовичу

1. Тема роботи: «Стратегічне управління діловою активністю ПрАТ «Укртелеком»
керівник роботи: Крилов Денис Валерійович, д.е.н., професор
затверджені наказом ЗНУ від 29 грудня 2023 р. № 2252-с.

2. Строк подання студентом роботи: 11 листопада 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: дані фінансової звітності ПрАТ «Укртелеком», а також монографічні дослідження та наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): визначити теоретичні основи ділової активності та роль її показників у системі комплексного економічного аналізу; проаналізувати методи управління діловою активністю підприємства; провести аналіз ділової активності підприємства ПрАТ «Укртелеком»; визначити шляхи формування стратегії управління діловою активністю підприємства ПрАТ «Укртелеком».

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): кваліфікаційна робота містить 23 рис., 11 табл. і 7 формул.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Крилов Д.В., професор	05.08.2024 р.	05.08.2024 р.
2	Крилов Д.В., професор	09.09.2024 р.	09.09.2024 р.
3	Крилов Д.В., професор	03.10.2024 р.	03.10.2024 р.

7. Дата видачі завдання: 24 червня 2024 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	24.06.2024 р. – 30.07.2024 р.	виконано
2.	Виконання вступу	01.08.2024 р. – 04.08.2024 р.	виконано
3.	Виконання розділу 1	05.08.2024 р. – 08.09.2024 р.	виконано
4.	Виконання розділу 2	09.09.2024 р. – 02.10.2024 р.	виконано
5.	Виконання розділу 3	03.10.2024 р. – 20.10.2024 р.	виконано
6.	Формулювання висновків	21.10.2024 р. – 27.10.2024 р.	виконано
7.	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	28.10.2024 р. – 10.11.2024 р.	виконано
8.	Подання роботи на кафедру	11.11.2024 р.	виконано

Студент _____ В.В.Сілютін
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ Д.В. Крилов
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ І.О. Щебликіна
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 101 с., 11 рис., 23 табл., 3 додатки, 74 джерела.

Об’єктом дослідження є процеси стратегічного управління діловою активністю підприємства ПрАТ «Укртелеком.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних засад та прикладних проблем, пов’язаних із стратегічним управлінням діловою активністю підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо розробки стратегії управління діловою активністю підприємства ПрАТ «Укртелеком».

Завдання: 1) визначити фактори, які впливають на ділову активність підприємства та методи її оцінки; 2) провести оцінку фінансового стану та ділової активності підприємства ПрАТ «Укртелеком»; 3) побудувати математичну модель оцінки ділової активності підприємства; 4) розробити напрямки стратегії управління діловою активністю підприємства ПрАТ «Укртелеком».

Методи досліджень: діалектичний, системний, комплексний та структурно-функціональний підхід, кількісний аналіз, аналітичний; математичного моделювання.

Одержані результати та їх новизна: методичний підхід до формування інтегральної оцінки та системи контролю ділової активності. Побудовано математичну модель діагностики ділової активності підприємства ПрАТ «Укртелеком» на основі функції бажаності.

Практичне значення мають запропоновані рекомендації щодо формування стратегії управління діловою активністю підприємством.

ДІЛОВА АКТИВНІСТЬ, ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА, СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.

SUMMARY

Qualifying work: 101 pp., 11 fig., 23 tab., 3 annex, 74 references.

The object of study is process of business activity formation and management of industrial enterprise PJSC «Ukrtelecom».

The purpose of the qualification work is to justify of the theoretical regulations and work out practical recommendations to elaborate and improve business activity system of industrial enterprise PJSC «Ukrtelecom».

Methods of research: a systematic approach to the study of economic events and processes. During research performance scientific methods of cognition were used: methods of induction and deduction, terminological analysis and comparison, calculation methods, theoretical generalization; cause-effect relationship methods, abstract-logical method and method of mathematical modelling.

The scientific novelty of the results consists in theoretical and methodical justification and solving of the complex issues which are connected with the improvement of business activity management system of industrial enterprise PJSC «Ukrtelecom».

The study yielded the following scientific results, which are characterized by scientific innovation: further developed: interpretation of the category of "business activity"; methodical approach to the formation of an integral assessment and a system of control of business activity. A mathematical model for diagnosing the business activity of the enterprise PJSC «Ukrtelecom» is built on the basis of the desirability function.

The proposed recommendations for the formation of a strategy for managing business activity of an enterprise are of practical importance.The results of research are aimed at estimation and improving the business activity management system of industrial enterprise PJSC «Ukrtelecom» and can be implemented in practice of industrial enterprises.

The application of proposed recommendations in practice will ensure formation and effective operation of business activity management and control system, in time information and analysis organization to guidance.

BUSINESS ACTIVITY, INDICATORS OF ASSESSMENT OF BUSINESS ACTIVITY OF THE ENTERPRISE, STRATEGIC MANAGEMENT OF BUSINESS ACTIVITY OF THE ENTERPRISE.

ЗМІСТ

ВСТУП……. 8

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА …… 12

1.1 Підходи до визначення сутності ділової активності ……. 12

1.2 Методика аналізу ділової активності …….…… 16

1.3 Сутність та принципи стратегічного управління діловою активністю підприємства……... 26

2 АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПрАТ «УКРТЕЛЕКОМ» ……. 36

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства ПрАТ«Укртелеком» …….. …….. 36

2.2 Аналіз ділової активності ПрАТ «Укртелеком» …….. 51

2.3 Діагностика ділової активності ПрАТ«Укртелеком»…..……. 61

3 РОЗВИТОК ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ АСПЕКТІВ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПрАТ «УКРТЕЛЕКОМ» ……. 68

3.1 Побудова інтегральної оцінки та системи контролю ділової активності ПрАТ «Укртелеком»…..…… 68

3.2 Формування стратегії управління діловою активністю підприємства «Укртелеком» …….. 75

ВИСНОВКИ …… ……..... 91

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ..……... 94

ДОДАТКИ ……. 102

Декларація академічної доброчесності здобувача ……. ….. 118

ВСТУП

В умовах сучасного ринку ділова активність підприємств виступає вирішальним фактором комерційного успіху. Проблеми, пов’язані із забезпеченням ділової активності як чинника ефективного функціонування ринкової економіки, потребують подальшого вивчення та розробки економічного механізму їх вирішення.

У зв’язку з цим важливим моментом є визначення системи показників та методів оцінки ділової активності та конкурентоспроможності підприємства.

Аналіз ділової активності – один із основних напрямів аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, який є важливим для прийняття управлінських рішень у сфері розвитку підприємства, формування стратегії функціонування.

Ділова активність підприємства може бути визначена як комплексна порівняльна характеристика підприємства, яка відображує ступінь переваги сукупності оціночних показників його діяльності, що визначають успіх підприємства на певному ринку за певний проміжок часу, по відношенню до сукупності показників конкурентів.

Ділова активність – багатогранна і багаторівнева категорія, яка в ринкових умовах стає інтегральною характеристикою господарюючого суб’єкта щодо його відповідності об’єктивним, зовнішнім відносно нього, економічним умовам.

Суть управління діловою активністю визначається у впливі управління бізнесом на процеси створення, розподілу та перерозподілу всіх видів з метою подальшого вдосконалення господарських операцій підприємство загалом.. Управління діловою активністю включає в себе певні правила, виконання яких повинно забезпечити збільшення ділової активності.

Однією з проблем сучасних підприємств є досягнення високого рівня ділової активності. Проте зараз не існує єдиного методу або підходу для оцінки ділової активності і тому виникає потреба вироблення якісних та обґрунтованих аналітичних процедур.

Процес оцінки ділової активності має здійснюватися шляхом поєднання теоретичних знань та емпіричного досвіду. У процесі аналізу формуються припущення та уявлення про динаміку коливань підприємницької діяльності, визначаються причини.

В умовах неестабільності вітчизняної економіки, пов'язаної із несприятливим факторами, зокрема із пандемією та веденням військових дій на території України, проблема формування стратегії управління діловою активністю підприємств є актуальною.

Потреба врахування розмаїття, динаміки та невизначеності факторів і умов, які впливають на результативність діяльності суб'єктів господарювання, обумовлює необхідність подальшого вдосконалення теоретичних і практичних аспектів управління діловою активністю підприємств, розробці яких присвячено роботи вітчизняних економістів Н.Л.Мєшкової, І.А Фесенко, Г.Ю.Ткачук та інших.

Разом з тим, проблема організації управління діловою активністю залишається слабо розробленою, оскільки кожен з авторів пропонує різні методики розрахунку її показників, які неповно відображають загальну картину ефективності роботи окремо взятого підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо розробки та удосконалення стратегічного управління діловою активністю підприємства ПрАТ «Укртелеком».

Завдання роботи:

1. провести оцінку фінансового стану підприємства ПрАТ «Укртелеком» впродовж 2021–2023 рр.;

2. провести комплексну оцінку ділової активності підприємства ПрАТ «Укртелеком»;

3. побудувати математичну модель діагностики ділової активності ПрАТ «Укртелеком»;

4. розробити систему інтегральної оцінки ділової активності ПрАТ «Укртелеком»;

5. визначити основні принципи функціонування та показники системи контролю ділової активності ПрАТ «Укртелеком»;

6. визначити основні напрямки та принципи стратегічного управління діловою актичністю ПрАТ «Укртелеком».

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних засад та прикладних проблем, пов'язаних із стратегічним управлінням діловою активністю підприємства.

Об'єктом дослідження є підприємство телекомунікаційної галузі ПрАТ «Укртелеком».

У процесі дослідження використовувалися такі загальнонаукові методи, як діалектичний; системний, комплексний та структурно-функціональний підхід, кількісний аналіз, аналітичний; математичного моделювання.

Джерелами інформації для дослідження виступили наукові дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених, офіційні дані українських організацій (Українська асоціація інвестиційного бізнесу), законодавчі та нормативні акти України, періодичні видання, інтернет-ресурси.

Інформаційну базу дослідження складають законодавчі та нормативні акти, офіційна фінансова звітність ПрАТ «Укртелеком», монографії та науково-аналітичні статті вітчизняних та зарубіжних авторів.

Наукова новизна:

1) удосконалено методичний підхід до формування інтегральної оцінки та системи контролю ділової активності;

2) побудовано математичну модель діагностики ділової активності підприємства ПрАТ «Укртелеком» на основі функції бажаності.

Практичне значення мають запропоновані рекомендації щодо організації та вдосконалення системи контролю та управління діловою активністю ПрАТ «Укртелеком».

Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження доповідалися й обговорювалися на LI Міжнародній науково-практичній конференції «Modern aspects of the modernization of science: state, problems, development trends», 07 грудня 2024 р., м. Нікосія, Кіпр.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.2 Підходи до визначення сутності ділової активності

Важливим фактором, який визначає ефективність використання ресурсів підприємства в умовах нестабільної економіки, є його ділова активність. І тому визначення сутності та основних ознак ділової активності підприємства є надзвичайно важливим питанням. Звернемо увагу на деякі підходи до визначення ділової активності підприємства.

Масюк Ю. В., Качур В. С. [1] вважають, що «ділова активність підприємства оцінюється сукупністю кількісних та якісних параметрів (зростання економічного потенціалу підприємства, обсягів поставок на експорт, імідж підприємства, його соціальною та природоохоронною діяльністю)».

Інший погляд на ділову активність мають Петренко Л.М. [2], Коваленко Л.О. та Ремньова Л.М. [3]. На їх думку, ділова активність підприємства є комплексною характеристикою діяльності підприємства, яка втілює різні аспекти діяльності підприємства і визначається такими суттєвими критеріями, як місце підприємства на ринку, репутація, інноваційно-інвестиційна діяльність, конкурентоспроможність.

Чуй І., Шемчук Л. [4] вважають, що «ділова активність підприємства формується за рахунок внутрішньої і зовнішньої ефективності». Автори зазначають, що внутрішня ефективність діяльності підприємства забезпечується раціональною організацією господарської діяльності, а зовнішня ефективність – асортиментом готової продукції. Л. Г. Дончак й О. М. Ціхановська [5] визначають ділову активність як «складну характеристику бізнес-середовища підприємства, яка зумовлює його платоспроможність, фінансову стійкість та стабільність, а також визначає стан підприємства на ринку, забезпеченість і ефективність використання усіх видів ресурсів та результати господарювання».

Слід зазначити, що в літературі ділову активність підприємства розглядають як у широкому так і у вузькому значенні.

Можна наголосити, що у широкому розумінні ділова активність являє собою комплекс ефективних активностей підприємства щодо просування на різноманітних ринках, зокрема ринках продукції, праці, капіталу.

З іншого боку, ділову активність у вузькому розумінні можна визначити як різновид фінансово-господарської діяльності підприємства з точки зору ефективності його виробничої та комерційної діяльності.

На нашу думку, поняттям, що відповідає сутності ділової активності, що розглядається, є визначення, дане Куриленко Т.П. [1]: «ділова активність – це характеристика діяльності підприємства, яка містить в собі оцінку ступеня напруженості та виконання плану по всім видам показників діяльності; сукупність зусиль, спрямованих на зростання прибутковості підприємства та його ділової активності, пошук можливих резервів підвищення ефективності виробництва, аналіз ефективності використання трудових, нематеріальних та фінансових ресурсів, прагнення лідерства на ринку».

Іншим є погляд Бобирь О. І., Крутас О. І. [9], які вважають, що «ділова активність підприємства проявляється у динамічності розвитку, а показниками її ефективності виступають виконання планів, норм, нормативів; коефіцієнт стійкості економічного зростання; оцінка динамічності розвитку підприємства».

В роботі Антипенко Є.Ю., Ногіної С.М. , Піддубної Ю.С [10], ділова активність підприємства визначається як широкий перелік зусиль, спрямованих на просування підприємства на ринках продукції, праці, капіталу. З іншого боку, Співак Ю.А. [11], Гайбура Ю.А. [12] характеризують ділову активність як необхідні зусилля, які підприємство докладає для виходу на ринок продукції, праці, капіталу.

Вітчизняні науковці Магопець, О. А., Шалімова Н. С., Черновол О. М. [13] відзначають, що світова практика господарювання пов’язує поняття ділової активності підприємства з поняттям його інвестиційної привабливості. Подібне бачення можна відзначити в роботах Szydło J., Szpilko D., Glińska E.,

Kobylińska U., Rollnik-Sadowska E., Ryciuk U [14], Nilsson A., Robinson D.T. [15], Henrekson M , Sanandaji T. [16] та інших.

Отже, можна зробити висновки, що за думкою більшості науковців, показники ділової активності підприємства характеризують ефективність та оптимальність використання ресурсів підприємства, тобто відображають рівень ефективності використання матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів. З іншого боку, вони характеризують якість та ефективність управління підприємством та можливості потенційного розвитку підприємства.

Також слід погодитися із твердженням Мєшкової Н.Л. [17], яка стверджує, що «…з позиції необхідності та доцільності удосконалення управління діловою активністю у сучасних умовах функціонування ділову активність промислового підприємства можна визначити як процес щодо забезпечення досягнення цілей розвитку підприємства у сфері виробництва і реалізації продукції». Автор зазначає, що цей процес включає такі основні етапи:

1) дослідження змін у зовнішньому середовищі підприємства і отримання своєчасної реакції;

2) забезпечення ефективності основного напрямку діяльності підприємства;

3) створення конкурентних переваг підприємства.

В сучасних економічних наукових джерелах виділяють ділову активність підприємств з одного боку, яка характеризує мобілізацію внутрішніх ресурсів економічного зростання, а з іншого означає активність у зовнішньому економічному середовищі. Внутрішня активність виражається у зростанні економічного потенціалу підприємств або підвищенні ефективності його використання.

Визначення ділової активності в роботі Васечко Л. [18] надано як «характеристику стану підприємницької діяльності в галузі, на підприємстві, в країні». При цьому зазначається, що ділова активність оцінюється, зокрема, показником індексу динаміки курсів цінних паперів.

Вважаємо, що слід визначити поняття ділової активності підприємства на основі взаємозв'язків господарських і фінансових процесів, які відбуваються на підприємстві, виражених у системі взаємопов'язаних показників для більш повного розуміння сутності ділової активності і формулювання її визначення.

При цьому доцільним є використання комплексного підходу до дослідження цих показників, і також зауважимо, що в протилежному випадку встановити роль ділової активності та її прояв неможливо.

Розробка схеми формування та аналізу основних груп показників для оцінки ділової активності підприємства є основою для проведення комплексного економічного аналізу. Необхідність такого комплексного підходу всебічно обгрунтована і досліджена в економічній літературі багатьма авторами: Мєшковою Н.Л. [13], Лесюк А.С. [19], Колтуцькою А. [20], Лесько О.Й., Черниш А. В. [21] та іншими. З цієї точки зору важливо виявити місце різних показників в схемі оцінки ділової активності і критично оцінити їх роль і участь у комплексній оцінці підсумків діяльності підприємства.

Н.Л.Мєшкова та В.І.Фесенко [22] зазначають: «Ділова активність у фінансовому аспекті проявляється, перш за все, у швидкості обороту коштів. Аналіз ділової активності полягає в дослідженні рівнів і динаміки різноманітних фінансових коефіцієнтів – показників оборотності».

У визначеннях інших авторів, навпаки, відображається результат від управління та використання капіталу, але, на нашу думку, таке визначення є дещо загальним.

Узагальнюючи літературні джерела, слід зазначити існування однакового розуміння як вітчизняними, так і зарубіжними дослідниками того, що ділова активність підприємства залежить від ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Але тоді ділова активність повинна включати, рід інших показників, зокрема поряд з показниками ефективності використання основного капіталу підприємства, показники ефективності використання трудових ресурсів, показники, що характеризують фінансові результати діяльності підприємства тощо.

Таким чином, в визначенні та формулюванні ділової активності повинна відображатись ефективність розміщення капіталу підприємства в різних видах активів. Якщо значна його частина розміщена у необоротні активи, то часу на його вивільнення буде потрібно набагато більше, ніж при вкладенні коштів в оборотні активи, які мають середній термін кругообігу до одного року.

Отже, узагальнюючи різні підходи дослідників до визначення ділової активності підприємства, можна визначити її всебічно та комплексно з таких позицій: по-перше, як характеристику ефективності та конкурентоздатності підприємства; по-друге, як характеристику якості управління і можливостей потенційного розвитку підприємства; як критерій удосконалення економічних відносин.

1.2 Методика аналізу ділової активності

Зазначимо, що в роботах Ясіновської І. Ф., Фелісєєва В. А. [23], Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. [23] та інших аналіз ділової активності розглядається як сукупність взаємопов'язаних й взаємозумовлених методів вивчення і наукового дослідження. Результати аналізу використовують для прогнозування і перспективного планування економічних процесів, а також для розробки програм і рекомендацій щодо подальшого ефективного розвитку. Аналіз ділової активності здебільшого полягає в дослідженні рівнів і динаміки різноманітних фінансових коефіцієнтів – показників оборотності. На то є певні причини, оскільки від швидкості обороту коштів підприємства залежить розмір річного обороту. З іншого боку, з розмірами обороту, а, отже, і з оборотністю коштів пов'язана відносна величина умовно-постійних витрат: чим швидше оборот, тим менше на кожен оборот припадає цих витрат. Крім того, слід визначити, що прискорення обороту на тій чи іншій стадії кругообігу засобів має наслідком і прискорення обороту і на інших стадіях.

Ясіновська І. Ф., Іщенко В. А. [25] зазначають, що «…основним завданням аналізу ділової активності підприємства є дослідження тривалості виробничо-

комерційного циклу підприємства та його складових; виявлення основних причин зміни тривалості виробничо-комерційного циклу; визначення співвідношення тривалості виробничо-комерційного циклу і періоду погашення кредиторської заборгованості тощо». Результати проведеного аналізу ділової активності підприємства є основою інформації для виявлення резервів прискорення оборотності оборотних коштів і розробки певного комплексу заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Слід визначити, що аналіз і оцінку внутрішньої ділової активності здійснюють у кількісному і якісному вимірах. Загальну систему показників кількісної оцінки ділової активності, як її визначає Фаріон В.Я., наведено у табл. 1.1 [26]:

Таблиця 1.1 – Система показників кількісного виміру ділової активності

Показники динаміки кількісних змін	Показники ефективності використання ресурсів і капіталу	Показники окупності (оборотності) активів і капіталу
1. Обсяг реалізації продукції	1. Рентабельність вкладеного капіталу	1. Коефіцієнт оборотності активів
2. Обсяг валового доходу	2. Рентабельність виробничого капіталу	2. Коефіцієнт оборотності запасів
3. Обсяг чистого прибутку	3. Рентабельність продукції	3. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості
4. Вартість основних засобів	4. Продуктивність праці працівників	4. Оборотність дебіторської заборгованості
5. Обсяг виробничих запасів	5. Середня заробітна плата працівників	5. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості
6.Кількість працюючих	6. Матеріаломісткість продукції	6. Оборотність кредиторської заборгованості
7. Приріст валюти балансу	7. Віддача основних засобів	7. Коефіцієнт оборотності власного капіталу
8. Приріст власного капіталу	8. Граничний рівень витрат	
9. Обсяг реальних інвестицій	9. Рентабельність реальних інвестицій	

Головним джерелом аналізу для визначення ділової активності є бухгалтерський баланс. Крім балансу, використовуються й інші форми

бухгалтерської звітності, а також оперативні дані підприємства про надходження та витрачання матеріальних та грошових коштів. Крім того, зі звіту про фінансові результати та їх використання можна отримати необхідну інформацію про фінансові результати діяльності підприємства.

Існує також низка підходів, зокрема запропонованих Куриленко Т.П. [27], Мних Є. В. [28] щодо оцінки ділової активності, які пропонують систему показників, зокрема показники ліквідності, питомої ваги позикового капіталу, рентабельності, забезпеченості відсотків за кредитами, становища на ринку, ділової репутації, залежності компанії від великих постачальників, економічної доданої вартості, інвестиційної ділової активності.

Більшість запропонованих коефіцієнтів оцінюють оборотність активів підприємства та окремих елементів активних засобів (наприклад, дебіторської заборгованості) і джерел формування засобів (кредиторської заборгованості як приклад). Так, Юрчишена Л.В. [29] серед основних показників оцінки ділової активності виділяє оборотність товарно-матеріальних запасів, середній термін інкасації, оборотність основних засобів, оборотність всіх активів.

Анісімова О.М. [30] пропонує використовувати у процесі діагностики ділової активності коефіцієнти оборотності капіталу, рентабельність та оборотність капіталу. Сидоренко-Мельник Г. М., Козлова Ю. А. [31] вважають важливими наступні показники: період операційного циклу, оборот оборотних активів, середній період обороту грошових коштів і короткострокових фінансових вкладень. Аналогічної думки дотримуються автори робіт [32–37].

Поряд із коефіцієнтами оборотності оцінку ділової активності підприємства надають показники, що визначають тривалість (час) обороту в днях за окремими елементами обігових активів, а також тривалість операційного і фінансового циклів. Ці показники є характеристиками ефективності здійснення операційної діяльності, тому що на їх основі визначається ресурсний стан підприємства.

Слід підкреслити, що саме із використанням цієї сукупності показників пропонується доводити ефективність основного виду діяльності, тобто

реалізувати завершальний загального процесу забезпечення ділової активності суб'єкта господарювання.

Є необхідність в обгрунтуванні взаємозв'язку ділової активності та фінансового стану та включення їх показників в узагальнюючу оцінку ділової активності, а також визначення основних етапів аналізу.

Більшість підходів до визначень ділової активності на рівні підприємства зводиться або до односторонньої характеристики показників, або напрямів використання капіталу, хоча і зачіпаються суттєві елементи ділової активності.

Для поглибленого аналізу ділової активності підприємства варто враховувати також швидкість обороту елементи активів (виробничі запаси, малоцінні та швидкозношувані предмети, які беруть безпосередню участь у виробничому процесі, незавершене виробництво, готова продукція, дебіторська заборгованість тощо).

Як зазначають Гурочкіна В.В. , Кравченко Л.В. [38], Думанська І.Ю. [39], аналіз стану оборотних активів підприємства у розрізі структурних елементів та показників оборотності дає можливість визначити ефективність використання ресурсів підприємства в цілому. З іншого боку, цей аналіз дозволяє встановити напрямок інвестування коштів підприємства та за необхідності терміново вжити відповідні заходи щодо зміцнення фінансового стану підприємства та покращення його ділової активності. Подібні показники також рекомендують використовувати і зарубіжні дослідники, зокрема Janiesch C., Matzner M., Muller O. [40], Thenmozhi M. [41], Shan M. C. Davis J.W. , Du W., Chen Q. [42].

Серед важливих показників ефективності використання капіталу підприємства у першу чергу варто виділити швидкість оборотності власного капіталу підприємства, а також швидкість оборотності його кредиторської заборгованості.

Як вже було зазначено, ділова активність оцінюється системою показників, що характеризують найважливіші сторони господарсько-фінансової діяльності підприємства.

Зазначається, що в ідеальному випадку динаміка змін абсолютних показників ділової активності повинна відповідати «золотому правилу економіки підприємства» [43]:

$$T_{зрп} > T_{зрв} > T_{зра} > 100\%, \quad (1.1)$$

де $T_{зрп}$, $T_{зрв}$, $T_{зра}$ – темп зростання відповідно прибутку, виручки від реалізації, активів.

Соколова Л. В. [43] зазначає, що перше співвідношення характеризує випередження темпів зростання прибутку порівняно з темпами зростання обсягу реалізації продукції і свідчить про зниження собівартості продукції як основного чинника збільшення прибутку. Якщо темпи зростання прибутку й обсягу реалізації продукції будуть випереджувати темпи зростання активів, то це свідчить про ефективність використання останніх.

Якщо вищезазначені умови виконуються, то це є свідченням того що обсяг реалізації продукції зростає більш високими темпами ніж вкладений капітал, тобто, ресурси підприємства використовуються більш ефективно; прибуток підприємства збільшується більш інтенсивно, ніж обсяг реалізації, що свідчить про відносне зниження витрат виробництва; економічний потенціал підприємства зростає, оскільки всі темпи зміни показників більші за 100 %.

Ділова активність підприємства виявляється в динаміці його розвитку, досягненні ним цілей, які відображають натуральні та вартісні показники, в ефективному використанні економічного потенціалу, розширенні ринків збуту продукції тощо. Рівні ділової активності підприємства відображають етапи його життєвого циклу - зародження, розвиток, підйом, спад, криза, депресія, показують ступінь адаптації до мінливих ринкових умов, якість управління тощо.

Ділова активність підприємства виражає ефективність використання матеріальних, трудових, фінансових й інших ресурсів за всіма бізнес-лініями діяльності і характеризує якість управління, можливості економічного зростання

і достатність капіталу. У фінансовому аспекті проявляється насамперед в швидкості обороту коштів підприємства, відображає ефективність роботи підприємства відносно величини авансованих ресурсів або відносно величини їх споживання в процесі виробництва.

Дропа Я.Б. [44] для оцінки ділової активності підприємства пропонує використати два напрями аналізу:

1) ступінь виконання плану ключових показників діяльності підприємства: реалізації продукції, чистого прибутку, нарощування матеріальної бази; забезпечення заданих темпів їхнього росту;

2) рівень ефективності використання ресурсів підприємства.

Ткаченко І. П. із соавторами [44] основними завданнями аналізу ділової активності визначає:

- дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства;
- дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами;
- об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стабільності підприємства;
- оцінка становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності;
- визначення ефективності використання фінансових ресурсів.

Аналіз ділової активності підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємств.

Кредитори та інвестори аналізують ділову активність підприємств, щоб мінімізувати свої ризики за позиками та внесками, а також для необхідного диференціювання відсоткових ставок.

Важливість показників оборотності пояснюється тим, що характеристики обороту багато в чому визначають рівень прибутковості підприємства.

Основними показниками оцінки ділової активності підприємства є:

1. Коефіцієнт загальної оборотності активів (капіталу) (інша назва –коефіцієнт трансформації) – відображає швидкість обороту (у кількості

оборотів за період) сукупного капіталу підприємства, тобто показує, скільки разів за аналізований період відбувається повний цикл виробництва й обіг, що приносить відповідний ефект у вигляді прибутку, або скільки грошових одиниць реалізованої продукції принесла кожна одиниця активів.

2. Коефіцієнт оборотності запасів – відображає число оборотів товарно-матеріальних запасів підприємства за аналізований період. Зниження даного показника свідчить про відносне збільшення виробничих запасів і незавершеного виробництва або про зниження попиту на готову продукцію.

Більш точно коефіцієнт оборотності запасів можна оцінити відношенням собівартості реалізованої продукції до середнього за період величині запасів. Цей підхід є більш обґрунтованим, тому що використання виторгу від реалізації, що містить у собі закладену в ціну продукції прибуток, приводить до перекручування показників оборотності .

Оборотність матеріальних оборотних коштів у днях визначається відношенням тривалості аналізованого періоду до коефіцієнта оборотності.

3. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (коефіцієнт оборотності по розрахунках). У процесі господарської діяльності підприємство дає товарний кредит для споживачів своєї продукції, тобто існує розрив у часі між продажем товару й надходженням оплати за нього, у результаті чого виникає дебіторська заборгованість. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показує, скільки разів за рік обернулися кошти, вкладені в розрахунки. Він визначається за формулою:

Як правило, чим вище цей показник, тим краще, тому що підприємство швидше одержує оплату по рахунках, а надання покупцям товарного кредиту є одним з інструментів стимулювання збуту продукції підприємства, тому важливо знайти оптимальну тривалість кредитного періоду.

Показники оборотності дебіторської заборгованості доцільно порівнювати з оборотністю кредиторської заборгованості. Такий підхід дозволяє зіставити умови комерційного кредиту, надаваного певним підприємством своїм клієнтам з умовами кредитування, якими воно користується з боку постачальників. Для

цього необхідно визначити коефіцієнт оборотності й строк обороту дебіторської й кредиторської заборгованості по товарних операціях.

У ході діагностики діяльності підприємства доцільно зіставляти фактичні строки погашення дебіторської заборгованості із тривалістю наданого покупцям періоду відстрочки платежу, що дозволить оцінити ефективність контролю за станом розрахунків з дебіторами й зробити висновки про рівень їхньої кредитоспроможності.

4. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показує розширення або зниження комерційного кредиту, надаваного підприємству. Зростання коефіцієнта означає збільшення швидкості оплати заборгованості підприємства, зниження зростання покупок у кредит.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості також можна оцінити відношенням собівартості реалізованої продукції до середнього за період сумі кредиторської заборгованості.

Період обороту кредиторської заборгованості визначається як частка від розподілу тривалості аналізованого періоду на коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості.

5. Операційний цикл – період часу між придбанням запасів для здійснення діяльності й одержанням коштів від реалізації виробленої з них продукції. Тривалість операційного циклу розраховується як сума тривалості обороту запасів і періоду інкасації (погашення) дебіторської заборгованості по товарних операціях.

6. Фінансовий цикл являє собою період, впродовж якого кошти відвернені з обороту, тобто період між оплатою кредиторської заборгованості й погашенням дебіторської. Тривалість фінансового циклу визначається як різниця між тривалістю операційного циклу й строком оборотності кредиторської заборгованості по товарних операціях.

Слід відмітити, що така методика аналізу ділової активності підприємства не передбачає пошук резервів підвищення ділової активності, в той час як

однією із головних задач економічного і фінансового аналізу є пошук резервів підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання.

Як зазначає більшість вітчизняних та зарубіжних дослідників, ділова активність підприємства формується в процесі всієї його виробничо-господарської діяльності. Тому оцінку ділової активності можна об'єктивно здійснити не через один, навіть найважливіший, показник, а тільки за допомогою комплексу, системи показників, що детально й усебічно характеризують господарське становище підприємства.

Результати аналізу інформаційно-аналітичного забезпечення оцінки ділової активності підприємств на різних рівнях управління дають підстави зробити такі висновки [42–45]:

1. Існують певні розбіжності щодо трактування сутності ділової активності, що стримують формування відповідного інформаційно-аналітичного забезпечення управління нею.

2. Враховуючи функціональний характер діяльності підприємства, наявні інформаційні можливості її відображення, комплексну оцінку та аналіз ділової активності підприємства можна здійснювати за функціональними сферами його діяльності

3. Основними цілями оцінки та аналізу ділової активності підприємства є здійснення ефективних управлінських рішень з метою забезпечення сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності в умовах ринкового середовища.

4. Розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення управління діловою активністю у практиці діяльності підприємств мав би відбуватися у напрямі створення банків даних і банків знань, інформаційних технологій з орієнтацією на їх використання в системі управління знаннями на підприємстві.

5. Виходячи з того, що економічний аналіз динамічності розвитку підприємств не має завершеної методичної основи, напрямом подальших

досліджень може стати її удосконалення, зокрема використання та розвиток різних джерел інформаційно-аналітичного забезпечення.

Огляд існуючих у науковій літературі підходів до розуміння ділової активності підприємств та показників її оцінки дає підстави зробити висновок про те, що, ділова активність підприємства виявляються у різних напрямках (функціональних сферах) його діяльності (табл. 1.2) [44]:

Таблиця 1.2 – Складові оцінки ділової активності підприємства та їх інформаційне забезпечення

Функціональна сфера	Критерії (показники) оцінки ділової активності	Джерела інформаційного забезпечення
1	2	3
Операційна діяльність	– Наявність та позитивна динаміка операційного прибутку – Позитивні темпи зростання: обсягу активів, виручки від реалізації продукції, операційного прибутку; – Швидкість та тривалість обертання різних видів активів підприємства	– Фінансова звітність підприємства; – Галузева статистична звітність про результати діяльності (виробництво продукції, реалізацію послуг); – Результати кон'юнктурних обстежень ділової активності підприємств
Фінансова діяльність	– Наявність та позитивна динаміка прибутку від фінансової діяльності (випуск, купівля-продаж цінних паперів) – Позитивна динаміка вартості цінних паперів підприємства – Коефіцієнт стійкості економічного зростання	– Фінансова звітність підприємства – Дані оперативного бухгалтерського, управлінського обліку
Маркетингова діяльність	– Ширина та глибина товарної номенклатури продукції ; – Широта внутрішніх і зовнішніх ринків збуту; – Динаміка частки на існуючому ринку; освоєння нових ринків; – Кількість, середній розмір, частота та динаміка укладених угод; – Наявність торгової марки, брендів – Активність використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, реклами.	– Перелік найменувань товарної номенклатури продукції – Реклама підприємства – Офіційний веб-сайт підприємства – Інформація про підприємство в електронних бізнес-каталогах

Продовження таблиці 1.2

1	2	3
Інвестиційна діяльність	– Наявність та позитивна динаміка доходів від реальних інвестицій (в основні засоби, нематеріальні активи, основні засоби)	– Міжгалузева статистична звітність – Статистична звітність підприємства у галузі інвестицій
Інноваційна діяльність	– Наявність, обсяг і динаміка інноваційної продукції – Купівля-продаж нових технологій, патентів ліцензій	– Статистична звітність промислового підприємства

Отже, аналіз ділової активності являє собою сукупність взаємопов'язаних та взаємозумовлених методів вивчення і наукового дослідження певних явищ, процесів, дій, результатів. За допомогою аналіза ділової активності підприємств виявляють невикористані резерви поліпшення показників діяльності підприємства. Результати аналізу використовують для розробки програм і рекомендацій щодо подальшого ефективного розвитку.

1.3 Сутність та принципи стратегічного управління діловою активністю підприємства

Зміст стратегічного управління діловою активністю полягає у впливі менеджменту підприємства на поточні плани по формуванню, розподілу та перерозподлу всіх видів доступних підприємству ресурсів з метою постійного підвищення ефективності діяльності підприємства на внутрішньогосподарському та загальноекономічному рівнях та охоплює операційну, фінансову, інвестиційну та соціально-економічну сфери діяльності підприємства [45].

Розрізняють шість послідовних етапів стратегічного управління діловою активністю (рис. 1.1):

Рисунок 1.1 – Послідовність етапів управління діловою активністю

Слід визначити, що оцінювання ділової активності підприємств потрібно проводити відповідно до значущості показників – від найбільш до найменш значущого.

Оцінка значимості показників оцінки ділової активності підприємств може бути проведена за допомогою експертного оцінювання або з використанням спеціальних економіко-математичних методів.

Експертне оцінювання являє собою науковий метод, який дозволяє отримати об'єктивну оцінку об'єкта на основі результатів експертного опитування, тобто на основі системи індивідуальних оцінок експертів.

Кожний фахівець-експерт формує свою результативну оцінку незалежно від інших експертів, а потім отримані оцінки за допомогою статистичних методів об’єднують у загальну.

Відповідно до [46], основні напрямки управління діловою активністю, суб’єкти та об’єкти, наслідки управління діловою активністю наведено на рис. 1.2:

Рисунок 1.2 – Напрямки управління діловою активністю підприємства

Під принципами управління діловою активністю підприємства розуміють систему норм, виконання яких повинно забезпечити збільшення рівня ділової активності, ніж планування на початку поточного періоду.

Як зазначає Дропа Я.Б. [44], до загальних принципів стратегічного управління діловою активністю належать:

− Існування дієвого механізму швидкої передачі удосконалення плану до виконання;

− всі завдання, які додаються в процесі удосконалення поточних планів управління ресурсами підприємства повинні бути реально виконуваними на момент передачі удосконаленого плану до виконання;

− механізм управління відповідним ресурсом здатен організувати та проконтролювати виконання удосконаленог плану;

− інформація (фактична або прогнозна) повинна мати високу надійність;

− існує висока ймовірність отримання додаткової вигоди внаслідок виконання удосконаленого поточного плану;

− зміни внесені в поточний план управління одним ресурсом повинні бути узгоджені із планами управління іншими ресурсами.

Оцінювання ефективності стратегічного управління діловою активністю підприємств на теперішній час є малодослідженим. На думку науковців, вирішення даної проблеми полягає у розробці спеціальних показників, які будуть грунтуватись на:

− порівнянні планових значень витрат на управління та обслуговування виробництва із їх фактичними значеннями;

− порівнянні планових значень показників оцінювання ділової активності із їїх фактичними значеннями;

− порівнянні динаміки витрат на управління та обслуговування виробництва (планових, фактичних) із динамікою показників оцінювання ділової активності – насамперед із динамікою інтегрованого показника (рейтинга) ділової активності.

Логічну схему науково-методичного підходу до управління діловою активністю промислового підприємства з урахуванням особливостей управління цим процесом представлено на рис. 1.3 [47].

Рисунок 1.3 – Логічна схема науково-методичного підходу до управління діловою активністю промислового підприємства

Як зазначалось раніше, стратегічне управління діловою активністю підприємства виступає невід'ємною частиною управління фінансово-господарською діяльністю підприємства, а в кризовий та посткризовий періоди

набуває ще більш важливого значення, оскільки передбачає реальні кроки щодо відновлення втрачених під час дії світової фінансового-економічної кризи позицій суб'єкта господарювання на ринках товарів і послуг.

Зазначимо, що під час військового стану підприємства перебувають під впливом деструктивних зовнішніх факторів, що зумовлені війною. Тому питання збереження ділової активності підприємств є актуальним питанням, якому присвячено низка робіт, зокрема Бондаренко, Л., Кузовкіна, А. [48], Білецької І., Романчукевич М. [49] та інших.

Як зазначають Шпильова В.О., Кравчик Ю.В., Ященко І.В. [50] Антипенко Є.Ю., Ногіна С.М., Піддубна Ю.С. [51], стратегічне управління діловою активністю у кризовий та посткризовий періоди має свої особливості, які проявляються у негайній необхідності формування та реалізації задач і функцій управління щодо:

– активізації і стимулювання операційної діяльності підприємства;

– досягнення і забезпечення конкурентних переваг;

– оцінки змін у зовнішньому середовищі для попередження прояву кризових явищ;

– визначення потенційних можливостей підприємства і рівнів ділової активності за умовами здійснення господарської та економіко-фінансової діяльності.

Отже, під стратегічним управлінням діловою активністю підприємства слід розуміти комплекс управлінських рішень, спрямованих на забезпечення ефективного зростання обсягів фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання за умов посткризового відновлення економічної кон'юнктури.

Антипенко Є.Ю., Ногіна С.М., Піддубна Ю.С. [51] зазначають, що стратегічне управління діловою активністю здійснюється в умовах дії сукупності зовнішніх та внутрішніх як сприятливих, так і несприятливих факторів, урахування дії яких є обов'язковою умовою для забезпечення успішності впровадження управлінських рішень щодо діяльності підприємства у практику.

Вплив факторів на стан ділової активності підприємств вивчався різними науковцями, зокрема Шевцовою О. Й., Удовиченко А. В. [52], Буздиган М.О. [53], Овчаренко Є.І., Манько І.М., Годящевим М.О. [54] та іншими. Узагальнення підходів до класифікації факторів, які впливають на ділову активність, представлено на рис. 1.4.

Рисунок 1.4 – Фактори впливу на ділову активність підприємства

Зазначимо, що особливістю виділення факторів впливу на ділову активність підприємства є те, що суб'єкти господарювання здійснюють діяльність у несприятливих умовах, що вимагає обрання серед різноманіття кількості впливових факторів саме тих, які можуть змінити фінансово-економічний стан підприємства, тобто представляють загрозу його функціонуванню.

Отже, до найбільш вагомих зовнішніх факторів впливу на ефективність управління діловою активністю підприємства можна віднести:

– інвестиційний клімат у країні;

– доступність фінансового кредитування;

– стабільність фінансового становища споживачів і постачальників;

– економічний стан держави.

Інвестиційний клімат у країні формується через законодавчі та нормативні акти в частині спри ятливості вкладень, їх надійності, відсутності непередбачуваних змін, через підписання важливих угод із представниками інших країн, які б спрощували надходження інвестицій у державу, через надання гарантій тощо.

Як і попередній фактор, доступність фінансового кредитування також прямо впливає на ефективність процесу управління діловою активністю у зв'язку із тим, що саме кредити є тим джерелом коштів, які підприємства можуть отримати для розвитку виробництва, його оновлення.

Шевцова О. Й., Удовиченко А. В. [52], Буздиган М.О. [53] вважають , що важливим зовнішнім фактором виступає стабільність фінансового становища споживачів і постачальників. Також автори визначають, що стан ділової активності підприємств не може бути задовільним у разі погіршення економічного стану у державі через взаємопов'язаність ресурсів, коштів, капіталу.

Серед внутрішніх факторів, що визначають ефективність управління діловою активністю промислового підприємства, виділяють: ефективність контрактних домовленостей; стан ресурсів; стан виробничих фондів, технологій; конкурентоспроможність продукції; активність маркетингової діяльності.

Від такого внутрішнього фактору, як стан виробничих фондів і технологій, залежить конкурентоспроможність підприємства, оскільки він є витратоутворюючим в частині амортизаційних відрахувань, витрат на електроенергію, паливо тощо. Рівень модернізації підприємства визначає рівень його ділової активності на ринку товарів за ціновим критерієм.

Наявність стратегії управління діловою активністю є запорукою покращення фінансово-економічного становища підприємства. В роботі Сташко М.В. [55] запропоновано принципи та напрямки формування системи управління діловою активністю підприємства, основною складовою якої є фінансова стратегія.

Висновки до розділу 1

Ділова активність – це характеристика діяльності підприємства, яка містить в собі оцінку ступеня напруженості та виконання плану по всім видам показників діяльності; сукупність зусиль, спрямованих на зростання прибутковості підприємства та його ділової активності, пошук можливих резервів підвищення ефективності виробництва, аналіз ефективності використання трудових, нематеріальних та фінансових ресурсів, прагнення лідерства на ринку. Ділова активність підприємства є складним показником, який залежить від зовнішніх та внутрішніх факторів. Необхідність комплексного підходу до оцінки ділової активності підприємств правомірно обгрунтована вітчизняними та зарубіжними дослідниками.

Враховуючи різні підходи до визначення ділової активності підприємства, дано комплексне визначення ділової активності з таких позицій: як характеристику ефективності та конкурентоздатності підприємства; як характеристику якості управління і можливостей потенційного розвитку підприємства; як критерій удосконалення економічних відносин.

Основними завданнями аналізу ділової активності є: дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства; дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами; об’єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стабільності підприємства; оцінка становища суб’єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності; визначення ефективності використання фінансових ресурсів.

Зміст управління діловою активністю – вплив менеджменту підприємства на поточні плани по формуванню, розподілу та перерозподліу всіх видів доступних ресурсів з метою постійного підвищення ефективноті діяльності підприємства на внутрішньогосподарськовму та загальноекономічному рівнях.

Управління діловою активністю охоплює операційну, фінансову, інвестиційну та соціально-економічну сфери діяльності підприємства.

Аналіз літературних джерел дозволив сформулювати наступні завдання:

1. провести оцінку фінансового стану підприємства «укртелеком», прослідити динаміку зміни показників фінансовго стану впродовж 2021–2023 рр.;

2. провести комплексну оцінку ділової активності підприємства «Укртелеком», яка включала б в себе оцінку показників оборотності, показників використання оборотних коштів, показників ефективності використання фінансових ресурсів, показників ефективності використання основних фондів, аналіз стійкості економічного зростання;

3. побудувати математичну модель діагностики ділової активності «Укртелеком»;

4. розробити систему інтегральної оцінки ділової активності «Укртелеком»;

5. сформулювати основні принципи системи контролю ділової активності «Укртелеком»». Визначити систему ключових показників ефективності оцінки ділової активності підприємства;

6. визначити основні напрямки та принципи стратегічного управління забезпечення ділової активності «Укртелеком»;

7. розробити заходи з підвищення ділової активності «Укртелеком», що здійснюються на основі аналізу стану підприємства.

2 АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПрАТ «УКРТЕЛЕКОМ»

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства ПрАТ«Укртелеком»

Галузь зв'язку в сучасному її тлумачення є галуззю виробничої і одночасно соціальної інфраструктури, яка генерує значний спектр послуг для телекомунікаційного ринку.

Підприємства телекомунікаційної галузі на ринку інфокомунікацій надають послуги телефонії (місцевий, міжміський, міжнародний зв'язок), мобільний зв'язок, документальний зв'язок, включаючи передачу даних, супутниковий зв'язок тощо.

Із подальшим розвитком технологій, зокрема інформаційних технологій, з'являються нові види послуг, наприклад, оренда телекомунікаційних каналів та вдосконалюються вже існуючі.

В сучасних умовах характерними ознаками телекомунікаційної галузі України є зменшення частки традиційних послуг зв'язку, і в той же час постійне зростання обсягів послуг з використанням Інтернету, різке зростання сегменту мобільних комунікацій і, як наслідок, гальмування зростання доходів у цій сфері діяльності.

Акціонерне товариство «Укртелеком» [58] — одна з найбільших компаній України, яка надає повний спектр телекомунікаційних послуг в усіх регіонах країни. Найбільш сильні позиції товариство має на ринку послуг доступу до мережі Інтернет та фіксованої телефонії. ПАТ «Укртелеком» є лідером ринку швидкісного фіксованого доступу до мережі Інтернет та займає домінуюче становище на ринку фіксованої телефонії. У складі підприємства функціонують 34 філії (у т.ч. 27 регіональних філій).

ПАТ «Укртелеком» створило найпотужнішу в Україні національну магістральну мережу передавання даних, побудовану на базі сучасної технології DWDM, яка дозволяє надавати споживачам сучасні телекомунікаційні послуги майже в усіх населених пунктах України.

ПАТ «Укртелеком» вбачає свою місію в тому, щоб:

- задовольняти потреби підприємств та громадян України в телекомунікаційних послугах високої якості;
- забезпечувати інтереси своїх акціонерів шляхом досягнення високих фінансових результатів діяльності;
- забезпечувати інтереси суспільства у створенні високорозвиненої інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури держави.

У грудні 2005 р. ВАТ «Укртелеком» отримав ліцензію на надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку за технологією UMTS/WCDMA. Реалізацією проекту з надання послуг нового мобільного стандарту займається філія «Утел». З 1 листопада 2007 р. компанія ВАТ «Укртелеком» розпочала продаж послуг мобільного зв'язку третього покоління. Мережа мобільного зв'язку Укртелекому побудована у відповідності з ліцензійними умовами і працює за технологією UMTS/WCDMA. Стандарт UMTS/WCDMA дозволяє забезпечити практично непомітний перехід з мереж інших операторів на мережу нового стандарту мобільного зв'язку. Абоненти компанії отримують всі базові послуги, але значно вищої якості, а також принципово нові послуги, зокрема, відеодзвінок, мультимедійні ролики, голосова та відео пошта, високошвидкісний доступ до мережі інтернет та багато інших послуг.

В рамках виконання рішення Загальних зборів акціонерів, які відбулися 14 червня 2011 р., ПАТ «Укртелеком» заснувало ТОВ «ТриМоб», якому передано всю діяльність з надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку.

До ТОВ «ТриМоб», єдиним засновником та учасником якого є Укртелеком, переведено всі матеріальні та нематеріальні активи, які використовуються для

організації та надання послуг мобільного зв'язку, і необхідний кваліфікований персонал. ТОВ «ТриМоб» є окремою компанією, що з 01.01.2012 забезпечує надання послуг мобільного зв'язку стандарту UMTS, які раніше надавалися від імені ПАТ «Укртелеком».

Згідно з вимогами Закону України «Про акціонерні товариства» та на підставі рішення Загальних зборів акціонерів ВАТ «Укртелеком», що відбулися 14 червня 2011 р., відкрите акціонерне товариство «Укртелеком» з 17 червня 2011 р. змінило найменування на публічне акціонерне товариство «Укртелеком» (скорочене найменування – АТ «Укртелеком») [58].

Державну реєстрацію змін до установчих документів «Укртелеком» проведено згідно з вимогами чинного законодавства України.

В 2011 р. відбулися зміни у складі власників підприємства. ТОВ «ЕСУ», яке належить австрійському інвестиційному фонду EPIC, придбало 92,79 % акцій ПАТ «Укртелеком», ставши мажоритарним акціонером підприємства.

04 жовтня 2013 р. ПАТ «Укртелеком» стало частиною Групи СКМ. В результаті завершення операції купівлі 100% акцій підприємства UA TELECOMINVEST LIMITED (Кіпр), якій належать корпоративні права ТОВ «ЕСУ» (володіла 92,79% акцій ПАТ «Укртелеком»), Група СКМ стала мажоритарним акціонером підприємства.Особливо сильні позиції товариство має на ринку послуг доступу до мережі Інтернет та фіксованої телефонії. ПАТ «Укртелеком» є лідером ринку швидкісного фіксованого доступу до мережі Інтернет та займає провідні позиції на ринку фіксованої телефонії.

ПАТ «Укртелеком» створило найпотужнішу в Україні національну магістральну мережу передавання даних, побудовану на базі сучасної технології DWDM, яка дозволяє надавати споживачам сучасні телекомунікаційні послуги майже в усіх населених пунктах України [58].

ПАТ «Укртелеком» – учасник (акціонер) низки спільних підприємств та акціонерних товариств, що функціонують на телекомунікаційному ринку. Корпоративні права ПАТ «Укртелеком»:

- ТОВ «ТриМоб» (оператор, що надає послуги мобільного зв'язку стандарту UMTS/WCDMA; частка у статутному фонді – 100%);
- Дочірнє підприємство ТОВ «Укртел Глобал ГмбХ» (частка у статутному фонді – 100%);
- «Елсаком Україна» (мобільний супутниковий зв'язок у системі «Глобалстар»; Укртелекому належить 34% акцій);
- ТОВ «Агрофірма «Україна» (виробництво сільськогосподарської продукції, торгівля – частка в статутному фонді – 0,0748%)
- ПАТ «Страхова компанія «Мир»(послуги страхування – частка в статутному фонді – 0,03%)
- ТОВ ДОП «Лісова казка» оздоровлення дітей – частка в статутному фонді – 59,52%).

Основні функції ПАТ «Укртелеком» [58]:

- надання телекомунікаційних послуг, в тому числі послуг фіксованого місцевого, міжміського, міжнародного та рухомого (мобільного зв'язку), комп'ютерного зв'язку, радіозв'язку (з використанням радіочастот), послуг цифрового телебачення, інших послуг мультисервісних мереж та інших телекомунікаційних додаткових (супутніх) послуг;
- будівництво та технічне обслуговування мереж ефірного теле- та радіомовлення і проводового радіомовлення в межах промислової експлуатації, супутникового зв'язку, транспортних, телекомунікаційних мереж, телемереж, мереж електрозв'язку з рухомими об'єктами та інших телекомунікаційних мереж. Надання в користування каналів електрозв'язку;
- здійснення діяльності у сфері телекомунікацій з надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж, мереж ефірного телемовлення, ефірного радіомовлення, проводового радіомовлення та телемереж;
- розробка планів розвитку телекомунікаційних мереж та їх реалізація. Здійснення проектування, фінансування, будівництва, ремонту, реконструкції, технічного переоснащення об'єктів телекомунікацій, житлових,

громадських, виробничих та інженерних споруд. Виконання топографічно-геодезичних робіт. Надання послуг та виконання робіт протипожежного призначення;

- підготовка, перепідготовка, стажування та підвищення кваліфікації працівників філії, надання таких послуг іншим фізичним та юридичним особам;
- монтаж, обслуговування інформаційних і комп'ютерних мереж, мереж передавання даних та комутаційного устаткування;
- проведення науково-дослідних, науково-конструкторських робіт у сфері телекомунікацій, розробка і впровадження нових технологій, в тому числі «ноу-хау»;
- розробка, виробництво, впровадження, обслуговування систем і засобів технічного захисту інформації, надання послуг у галузі технічного захисту інформації;
- забезпечення виконання плану доходів та кошторису витрат.

За допомогою Інтернет-мережі Укртелекому вузи та інші наукові і навчальні заклади області мають можливість підключитися до європейської дослідної мережі GEANT, яка об'єднує більшість навчальних та наукових установ Європи. Необмежені можливості для спілкування та передачі інформації створюють новітні послуги Frame Relay (побудова корпоративних мереж з гнучкою конфігурацією) та ISDN (цифрова мережа зв'язку з інтегрованими послугами). Поряд з новими видами послуг, постійно вдосконалюються традиційні [58].

Надійний міжнародний та міжміський зв'язок забезпечується сучасною станцією EWSD (виробництва Siemens); якість місцевого телефонного зв'язку забезпечує опорно-транзитна станція 5ESS-200 (виробництва Lucent Tehnologies). Продовжується активна цифровізація існуючих мереж зв'язку, заміна застарілого аналогового обладнання АТС на сучасне цифрове [58].

Динаміка основних показників діяльності «Укртелеком» за 2021–2023рр. (ДОДАТОК А) [49–51] наведена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Показники діяльності «Укртелеком»

№	Назва показників	Показник, тис. грн			Відхилення	
		2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
1.	Доход від реалізації	3975837	3349956	3144490	-625881	-205466
2.	Собівартість продукції	2896451	27223835	2352895	24327384	-24870940
3.	Валовий прибуток	1079386	626121	791595	-453265	165474
4.	Інші операційні доходи	2239293	677619	587219	-1561674	-90400
5.	Прибуток від операційної діяльності	819729	127171	398949	-692558	271778
6.	Інші фінансові доходи	101041	10702	47602	-90339	36900
7.	Фінансові витрати	447899	439165	205922	-8734	-233243
8.	Чистий прибуток	360032	-755179	242387	-1115211	997566

Можна побачити зниження доходу від реалізації телекомунікаційних послуг впродовж досліджуваного періоду, яке може бути пов’язане із загальним зростанням цін. Однак разом із тим у 2023 р. спостерігається зменшення витрат до 205922 тис. грн., причому спостерігалось практично чотирикратне зниження порівняно з 2021р., Слід зазначити, що в 2022 р., з початком військових дій, діяльність підприємства була збитковою.

Абсолютні показники діяльності є основою оцінки ефективності діяльності (ДОДАТОК А) (табл. 2.2):

Таблиця 2.2 – Результати діяльності «Укртелеком»

№	Назва показників	Показник, тис. грн			Темпи росту	
		2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
	Величина активів	14255053	15256972	12250166	1,07	0,80
2	Виручка (обсяг реалізації)	3975837	3349956	3144490	0,84	0,94
3	Валовий прибуток.	1079386	626121	791595	0,58	1,26

Як вже зазначалось, в ідеальному випадку динаміка змін величин прибутку, виручки від реалізації та активів повинна відповідати «золотому правилу економіки підприємства» [43]:

$$Т_{зрп} > Т_{зрв} > Т_{зра} > 100\%, \quad (2.1)$$

де $Т_{зрп}$, $Т_{зрв}$, $Т_{зра}$ – темпи зростання відповідно прибутку, виручки від реалізації, активів.

Виходячи з даних табл. 2.2, співвідношення даних показників буде виглядати так:

– у 2021-2022 рр.: $Т_{зрп}(0,58) < Т_{зрв}(0,84) < Т_{зра}(1,07)$;

– у 2022-2023 рр.: $Т_{зрп}(1,26) > Т_{зрв}(0,94) > Т_{зра}(0,80)$.

Таким чином співвідношення прибутку, виручки від реалізації та активів досліджуваного підприємства у 2022–2023 роках можна вважати оптимальним, та таким, яке відповідає «золотому правилу економіки», а співвідношення у 2021-2022рр цьому правилу не відповідає, що порв'язано із початком військових дій та просіданням економіки.

Як зазначалось раніше, ділова активність – багатогранна і багаторівнева категорія, яка в ринкових умовах стає інтегральною характеристикою господарюючого суб'єкта щодо його відповідності об'єктивним, зовнішнім відносно нього, економічним умовам.

Отже, оцінка ділової активності на мікрорівні здійснюється у рамках дослідження: фінансового стану, оборотності, рентабельності, ефективності (ефективності використання оборотних активів, ефективності управління капіталом), тощо.

Аналіз балансу підприємства дає загальне судження про фінансовий стан підприємства, у той час як для більш повних висновків необхідно розрахувати і якісні показники, що оцінюють перспективи розвитку підприємств, їх життєздатність.

При розгляді пасивної частини балансу найпильнішу увагу має бути приділено вивченню розділах, де відбиваються кредити та інші позикові кошти: необхідно зажадати кредитні договори з тих позиках, заборгованість за якими відображена в балансі і не погашена на дату запиту про кредиті, і переконатися, що вона не є простроченою.

Проаналізуємо фінансовий стан «Укртелеком», (тут і далі – за звітністю 9 міс.). Надалі для оцінки показників фінансового стану та ділової активності використовуватимемо дані офіційної фінансової звітності (ДОДАТОК А).

Проаналізуємо величину активів підприємства «Укртелеком» (табл. 2.3):

Таблиця 2.3 – Динаміка активів «Укртелеком» за 2021–2023рр.

Назва показників	Показник, тис. грн			Темпи росту		Відхилення	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
Необоротні активи	1211426	12494419	10091762	10,31	0,81	11282993	-2402657
Оборотні активи	2143133	2762068	2158332	1,29	0,78	618935	-603736
Усього активів	14255053	15256972	12250166	1,07	0,80	1001919	-3006806

Можна побачити зростання загального розміру активів «Укртелеком» впродовж 2021–2022 рр., а в 2022–2023 рр. спостерігалось зменшення. Також спостерігається аналогічний характер зміни величин оборотних та необоротних активів впродовж досліджуваного періоду.

Питома вага необоротних активів незначно зменшилась з 84,96 % у 2021 р. до 82,38% у 2023р., та зросла частка оборотних активів з 15,03% у 2021р. до 17,62% у 2023р. Взагалі, слід зазначити, що підвищена частка необоротних активів, зокрема понад 40-50%, означає, що підприємство має «важку» структуру активів. В свою чергу, це свідчить про високий рівень постійних витрат та високу залежність прибутку від зміни доходу від реалізації продукці. (табл. 2.4):

Таблиця 2.4 – Структура активів «Укртелеком»

Назва показників	Структура,%			Темпи росту	
	2021 р.	2022 р	2023 р.	2022/ 2021	2023/ 2022
Необоротні активи	84,96	81,89	82,38	0,96	1,01
Оборотні активи	15,03	18,10	17,62	1,20	0,97
Усього активів	100	100	100		

Проаналізуємо розміри та структуру капіталу ПАТ «Укртелеком». Від того, наскільки оптимальним є співвідношення власного і позикового капіталу, залежить фінансовий стан підприємства.

Власний капітал характеризується простотою залучення, забезпеченням більш стабільного фінансового стану і зниженням ризику банкрутства. Необхідність у власному капіталі зумовлена вимогами самофінансування підприємств, оскільки він є основою їх самостійності та незалежності. Особливість власного капіталу полягає в тому, що він інвестується на довгостроковій основі і піддається найбільшому ризику. Чим вища його частка в загальній сумі капіталу і менша частка позикових коштів, тим вищий буфер, що захищає кредиторів від збитків, а отже, менший ризик втрат.

Однак потрібно враховувати, що власний капітал обмежений у розмірах. Крім того, фінансування діяльності підприємства ПАТ «Укртелеком» тільки за рахунок власних коштів не завжди вигідне для нього. Тоді в окремі періоди будуть накопичуватися великі кошти на рахунках у банку, а в інші їх буде бракувати. Слід також мати на увазі, що якщо ціни на фінансові ресурси невисокі, а підприємство може забезпечити вищий рівень віддачі на вкладений капітал, ніж платить за кредитні ресурси, то, залучаючи позичкові кошти, воно може контролювати більші грошові потоки, розширити масштаби своєї діяльності, підвищити рентабельність власного (акціонерного) капіталу.

Разом з тим, необхідно враховувати, що пропорційно зростанню частки позикового капіталу зростає ризик зниження фінансової стабільності і

платоспроможності підприємства, знижується прибутковість сукупних активів за рахунок виплачуваного позикового процента.

До недоліків цього джерела фінансування треба також віднести складність процедури залучення, високу залежність позикового процента від кон'юнктури фінансового ринку і збільшення у зв'язку з цим ризику зниження платоспроможності підприємства.

Проаналізуємо динаміку джерел капіталу «Укртелеком» (табл. 2.5):

Таблиця 2.5 – Динаміка капіталу «Укртелеком», тис. грн.

Назва показника	Показник, тис. грн			Темпи росту		Відхилення	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
Зобов'язання	3759527	13279732	3172116	4,19	0,28	9520205	-10107616
Власний капітал	10495526	10905205	9078 050	1,20	0,96	409679	-1827155
Усього пасивів	14255053	15256972	12250 166	1,25	0,93	1001919	-3006806

Можна побачити, що впродовж 2021–2022 рр. обсяг зобов'язань ПАТ «Укртелеком» характеризувався зростанням, а в 2023 р. спостерігалось зниження. Аналогічно змінювався впродовж всього досліджуваного періоду обсяг власного капіталу «Укртелеком».

Структура джерел капіталу «Укртелеком» навеедна в табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Структура капіталу «Укртелеком», %.

Назва показника	Роки			Темпи росту	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
Зобов'язання	26,37	87,04	25,89	3,36	0,30
Власний капітал	73,63	71,48	74,11	0,96	1,03
Усього пасивів	100	100	100		

Можна побачити, що в структурі джерел капіталу (табл. 2.6) частка власних засобів незначно знизилася з 74,11% у 2022р. до 73,63% в 2023 р., а позикових відповідно збільшилася, що свідчить про підвищення ступеня фінансової залежності підприємства від зовнішніх кредиторів.

Аналіз динаміки власного капіталу ПАТ «Укртелеком» показав, що впродовж 2021–2023рр. статутний капітал та величина додаткового та резервного капіталів залишилась без змін; величина нерозподіленого прибутку та капіталу у дооцінках зросла. Загальна величина власного капіталу впродовж 2021–2023рр. зменшилась, причому в 2022 р. спостерігалось незначне зростання (табл. 2.7):

Таблиця 2.7 – Динаміка показників власного капіталу «Укртелеком»

Назва показників	Показники, тис.грн			Темпи росту	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
Зарєєстрований пайовий капітал	4681562	4 681 562	4 681 562	1	1
Капітал у дооцінках	10254530	11 015 032	11 062 628	1,07416254	1,004321
Додатковий капітал	411370	411 370	411 370	1	1
Резервний капітал	222812	222 812	222 812	1	1
Нерозподілений прибуток	(4941712)	(5425571)	(7 300 322)	1,09791323	-1,34554
Усього за розділом I	10495526	10 905 205	9 078 050	1,03903368	0,832451

На фінансовий стан підприємства значно впливають склад і структура позикових коштів, тобто співвідношення довгострокових, середньострокових і короткострокових фінансових зобов’язань.

Аналіз структури власних і позикових коштів необхідний для оцінювання раціональності формування джерел фінансування діяльності підприємства і його ринкової стабільності. Цей чинник дуже важливий, по-перше, для зовнішніх споживачів інформації (наприклад, для банків та інших постачальників ресурсів) під час вивчення ступеня фінансового ризику і, по-друге, для самого

підприємства під час визначення перспективного варіанта організації фінансів і розробки фінансової стратегії.

Можна побачити, що за період 2021–2023рр збільшилась загальна сума позикових коштів «Укртелеком». В структурі позикового капіталу частка довгострокових кредитів зменшилась, а короткострокових, навпаки, збільшилась.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги впродовж 2021–2023 рр. зросла, що є негативним фактором.

Аналізуючи кредиторську заборгованість по розрахункам підприємства, можна сказати, що заборгованість по розрахункам з бюджетом значно зросла в 2023 р., а зобов'язання зі страхування і оплаті праці зменшились. Поточні зобов'язання із розрахунків з учасниками впродовж всього періоду майже не змінились.

Залучення позикових коштів в оборот підприємства сприяє тимчасовому поліпшенню фінансового стану за умови, що вони не заморожуються на тривалий час в обороті і вчасно повертаються.

В іншому разі може виникнути прострочена кредиторська заборгованість, що в остаточному підсумку призводить до виплати штрафів і погіршення фінансового стану.

Дослідимо ефективність використання капіталу «Укртелеком» та оцінимо показники рентабельності (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Аналіз рентабельності «Укртелеком»

Назва показників	Роки		
	2021	2022	2023
Коефіцієнт рентабельності активів	0,0024	-0,22	0,12
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,0020	-0,18	0,10
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,0013	-0,098	0,056
Коефіцієнт рентабельності продукції	0,0022	-0,22	0,13

Можна побачити, що показники рентабельності в 2021 р. мають позитивні, але незначні за розміром, майже нульові значення; в 2022р. рентабельність має

від’ємне значення (результатом діяльності є збиток). Однак в 2023 р. знову спостерігається додатнє значення рентабельності.

Від’ємні значення показників рентабельності власного капіталу свідчать про низьку ефективність використання власних коштів акціонерів та зниження ступені привабливості суб’єкта господарювання для вкладень коштів акціонерів.

Зниження показника рентабельності активів до від’ємного значення свідчить про неефективність використання капіталу, оскільки дає загальну оцінку доходності вкладеного в операційну діяльність капіталу, як власного так і позикового.

Зменшення рентабельності продукції до негативних значень в 2022 р. може бути пов’язане із зростанням витрат, яке в свою чергу, могло виникнути внаслідок підвищення цін на енергоносії.

Рентабельність показує, наскільки є прибутковою діяльність підприємства, тому, чим вище коефіцієнт рентабельності, тим ефективніше сама діяльність. Відповідно компанія повинна завжди прагнути до найбільш високих показників, а керівництвом повинні бути визначені шляхи підвищення рентабельності.

При низькій рентабельності на підприємстві необхідно прискорити оборот активів.

Отже можна зробити висновок, що рівень рентабельності «Укртелеком» є низьким, що негативно впливає на рівень ділової активності.

Платоспроможність підприємства визначається за даними балансу підприємства на основі характеристик ліквідності оборотних активів, тобто часу, необхідного для їх перетворення їх у готівку, як джерел засобів для погашення короткострокових зобовязань. Основними з них ї коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності.

Використаємо дані звітності «Укртелеком» та розрахуємо значення коефіцієнтів ліквідності за 2021–2023рр. (табл. 2.9):

Таблиця 2.9 – Аналіз ліквідності «Укртелеком»

№	Назва показника	Роки			Темп росту	
		2021	2022	2023	2022\ 2021рр.	2023\ 2022рр.
1	Коефіцієнт поточної ліквідності	0,92	0,76	0,84	0,83	1,11
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,48	0,38	0,50	0,79	1,31
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,04	0,06	0,11	1,75	1,82
4	Співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей	0,46	0,35	0,46	0,75	1,32

Можемо побачити, що коефіцієнт поточної ліквідності впродовж 2021-2022 рр. має тенденцію до зниження, причому значення цього показника не виходять за межі критичних значень.Таким чином, зменшується здатність підприємства виконувати свої короткострокові зобов’язання не тільки на даний момент, але й у випадку надзвичайних обставин.

Коефцієнт швидкої ліквідності показує, яку частину поточних зобов’язань підприємство спроможне погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів – грошових коштів та їх еквівалентів, фінансових інвестицій та кредиторської заборгованості. Цей показник показує платіжні можливості підприємства щодо погашення поточних зобов’язань за умови своєчасного здійснення розрахунків з дебіторами. Коефіцієнт швидкої ліквідності «Укртелеком» також має тенденцію до зниження. Показник абсолютної ліквідності впродовж 2021–2023рр. зростає, але знаходиться в допустимих межах.

В цілому можна відмітити нестабільний рівень платоспроможності «Укртелеком». Для покращення ситуації можна запропонувати такі заходи:

1. Пропонується ввести управління запасами підприємства з метою оптимізації запасів матеріалів, незавершеного виробництва та готової продукції.

Оптимізація рівня запасів має вплинути на перерозподіл обігових коштів підприємства, в результаті чого очікується збільшення величини ліквідних грошових коштів та зменшення величини неліквідних виробничих запасів.

2. Крім того для більш підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємству «Укртелеком» необхідно планувати свою фінансову діяльність та контролювати виконання фінансових планів.

Оптимізація ліквідності підприємства реалізується за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації – системи заходів спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого - на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання.

Фінансові зобов'язання підприємство може зменшити за рахунок:

- зменшення суми постійних витрат (в тому числі витрат на утримання управлінського персоналу);
- зменшення рівня умовно-змінних витрат;
- продовження строків кредиторської заборгованості за товарними операціями.

Збільшити суму грошових активів можна за рахунок:

- рефінансування дебіторської заборгованості (шляхом факторингу, врахування та дисконтування векселів, форфейтингу, примусового стягнення);
- прискорення оборотності дебіторської заборгованості (шляхом скорочення термінів надання комерційного кредиту);
- оптимізації запасів товарно-матеріальних цінностей (шляхом встановлення нормативів товарних запасів методом техніко- економічних розрахунків);
- скорочення розмірів страхових, гарантійних та сезонних запасів на період перебування підприємства у фінансовій кризі.

2.2 Аналіз ділової активності ПрАТ «Укртелеком»

Ділова активність — комплексна характеристика, яка втілює різні аспекти діяльності підприємства, а тому визначається системою різноманітних критеріїв.

Індикатори оцінки ділової активності підприємства на кожному із етапів забезпечення активної діяльності в узагальненому вигляді можна представити схематично (рис. 2.1):

Рисунок 2.1 – Індикатори оцінки ділової активності

В умовах впливу зовнішнього середовища активізація ділової активності має супроводжуватися забезпеченням зростання рентабельності реалізації послуг, збільшенням оборотності обігових активів, зменшенням фінансової залежності.

Результати розрахунку показників оборотності підприємства «Укртелеком» наведений в табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Показники оборотності «Укртелеком»

Назва показника	Роки			Темпи росту	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
Коефіцієнти оборотності:					
1. Активів	1,57	1,53	1,41	0,98	0,92
2.Оборотних активів	3,33	3,57	3,54	1,07	0,99
3. Виробничих запасів	12,26	12,53	15,04	1,02	1,20
4. Дебіторської заборгованості	7,07	7,97	7,95	1,13	1,00
5. Кредиторської заборгованості	3,08	2,05	3,27	0,66	1,60
6. Власного капіталу	49,68	30,78	19,02	0,62	0,62
Термін одного обороту, дні					
7. Активів	229,74	235,39	255,91	1,02	1,09
8.Оборотних активів	108,11	100,77	101,83	0,93	1,01
9. Виробничих запасів	29,37	28,73	23,94	0,98	0,83
10. Власного капіталу	7,25	11,70	18,93	1,61	1,62
Строк погашення, дні					
11. Дебіторської заборгованості	50,93	45,18	45,26	0,89	1,00
12. Кредиторської заборгованості	116,74	176,01	110,20	1,51	0,63
13.Тривалість операційного циклу	80,30	73,91	69,20	0,92	0,94

Аналіз даних табл. 2.11 свідчить, що впродовж 2021–2023рр. коефіцієнти оборотності активів, оборотних активів та власного капіталу підприємства ПАТ «Укртелеком» характеризуються зменшенням. Показники оборотності запасів та кредиторської та дебіторської заборгованості впродовж досліджуваного періоду зростали.

Коефіцієнт оборотності активів характеризує ефективність використання підприємством усіх наявних ресурсів, незалежно від джерел їхнього залучення. Зменшення цього показника говорить про зниження ефективності використання активів підприємства.

Зростання показника оборотності матеріальних запасів свідчить про збільшення швидкості реалізації товарно-матеріальних запасів підприємства.

Зниження показника оборотності власного капіталу вказує на перевищення вкладеного капіталу над об'ємом реалізації, що тягне за собою зменшення кредитних ресурсів.

Підвищення обертання ресурсів є, поряд з високою прибутковістю другим важелем підвищення фінансового благополуччя підприємства. Низький рівень коефіцієнтів обертання може свідчити про недостатню завантаженість та низьку ефективність експлуатації виробничих потужностей, зростання дебіторської заборгованості та запасів. Нормативного значення показників немає, але чим швидше обертаються ресурси підприємства, тим краще.

Таким чином, зростання відповідних показників обертання характеризує позитивні тенденції в управлінні підприємством.

Можна відзначити, що впродовж 2021–2023рр. коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості та коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показники мають тенденцію до загального зниження, причому темпи зниження дещо уповільнюються. Відповідно збільшуються терміни погашення дебіторської та кредиторської заборгованостей, які показують середній період погашення дебіторської або кредиторської заборгованостей підприємства. Строк погашення дебіторської заборгованості на кінець 2021 р. становить 50,93 дні, а кредиторської – 116,74 дні.

Важливим для оцінки господарської діяльності підприємства є визначення тривалості операційного і фінансового циклу. В цілому немає нормативних значень для тривалості цих циклів, але чим вони коротші, тим краще працює підприємство. Чим швидше обертаються ресурси підприємства, тим менший обсяг їх потрібен для здійснення операційної діяльності і тим ефективнішою є діяльність підприємства.

Скорочення періоду обігу потребує більш ефективного і раціонального використання ресурсів, прискорення документообороту і розрахунків.

Необхідно відзначити, що зменшилась тривалість оборотів активів, оборотних коштів, запасів та власного капіталу. Найбільш активно впродовж 2021–2023рр. відбулось зменшення терміну оборотності запасів. Слід відзначити зростання

тривалості операційного циклу за рахунок збільшення термінів погашення кредиторської заборгованості.

Таким чином по основним показникам ділової активності за звітний період спостерігається зниження, що негативно характеризує роботу підприємства.

Оборотні кошти підприємства ПАТ «Укртелеком» становлять значну частину матеріально-грошових активів. Для оцінки ефективності використання оборотних коштів виробничих підприємств застосовують певні показники, а для підвищення ефективності — відповідні конкретні заходи.

Ефективність використання оборотних коштів характеризується швидкістю їхнього обертання, оборотністю.

Прискорення оборотності цих коштів зумовлює збільшення обсягу продукції на кожну грошову одиницю поточних витрат підприємства та вивільнення частини коштів і завдяки цьому створення додаткових резервів для розширення виробництва.

Чим менше оборотні кошти затримуються на окремих стадіях, тим швидше завершується їх кругообіг. Таким чином, показники, що характеризують швидкість оборотності оборотних коштів, і є показниками ефективності їх використання.

Показники оборотності оборотних коштів можуть розраховуватись по всіх оборотних коштах, що беруть участь в обороті, та за окремими їх елементами. Зміну оборотності оборотних коштів виявляють через порівняння фактичних показників з плановими або показниками за попередній період. Порівнюючи показники оборотності оборотних коштів, виявляють прискорення її чи сповільнення.

Найважливішими показниками використання оборотних коштів є коефіцієнти оборотності і завантаження оборотних коштів, а також тривалість одного обороту в днях і коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами (табл. 2.11):

Таблиця 2.11 – Аналіз ефективності використання оборотних коштів ПАТ «Укртелеком»

Назва показника	Роки			Темп зростання	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
Частка дебіторської заборгованості в оборотних активах,%	48,48	42,10	46,21	0,87	1,10
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	48,48	42,10	46,21	0,90	0,89
Тривалість 1 обороту оборотних коштів	6,49	5,83	5,20	1,11	1,12
Коефіцієнт завантаження оборотних коштів	55,43	61,77	69,24	1,11	1,12

По результатам аналізу показників ефективності використання оборотних коштів можна зробити такі висновки:

Загальна вартість активів та вартість оборотних активів впродовж досліджуваного періоду зростали, що є позитивною тенденцією. Також можна побачити, що питома вага оборотних активів зменшувалась, що свідчить про те, що підприємству не вистачає власних джерел для формування оборотних активів, тому воно використовує крім свого капіталу ще й позикові кошти.

Питома вага запасів зменши лась у 2023 р. після підвищення в 2022р., що є позитивною тенденцією. Негативним фактором є збільшення дебіторської заборгованості, внаслідок зменшення кількості грошей в обороті. Незначне зменшення коефіцієнта оборотності оборотних коштів говорить про те, що оборотні кошти стали повільніше обертатися, хоча й не набагато. Також незначно зросла тривалість одного обороту, що свідчить про уповільнення обігу обігових коштів.

Слід зазначити, що для підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємству, перш за все, слід позбутися або, хоча б, спробувати знизити дебіторську заборгованість, тому що ці гроші можуть бути використані як джерела формування оборотних коштів і підприємству в цьому випадку не треба буде вдаватися до позикових коштів.

Ефективність використання фінансових ресурсів найчастіше розраховують за допомогою коефіцієнта фінансування або заборгованості, фінансової стійкості, коефіцієнта автономії (незалежності), коефіцієнта фінансової залежності, коефіцієнта маневреності власних коштів, коефіцієнта співвідношення власних та залучених коштів і коефіцієнту фінансового левериджу. Це пояснюється тим, що такі коефіцієнти найбільш повноцінно та інформативно характеризують використання фінансових ресурсів, їх структуру і вже потім, під час аналізу таких коефіцієнтів, аналітики роблять висновки щодо оптимізації структури капіталу.

Розрахуємо основні показники, які у вітчизняній і світовій практиці використовуються для оцінки фінансової стійкості підприємства, для ПАТ «Укртелеком» наведено в табл. 2.12.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості свідчить, що певні показники не відповідають встановленим нормативам (коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності та коефіцієнт довгострокових зобов'язань) та мають тенденцію до зниження. Коефіцієнт фінансового ризику має тенденцію до зростання, але знаходиться поза нормативними межами. Водночас, інші коефіцієнти (коефіцієнт маневреності) знаходяться в межах нормативу та зростають. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами знизився, що ускладнює можливості підприємства проводити незалежну фінансову політику.

Таблиця 2.12 – Показники фінансової стійкості «Укртелеком»

Назва показника	Роки			Нормативне значення	Темпи росту	
	2021	2022	2023		2022/ 2021	2023/ 2022
1	2	3	4	5	6	7
1. Коефіцієнт автономії	0,45	0,34	0,31	>0,5	0,76	0,90
2. Коефіцієнт фінансової залежності	2,22	2,91	3,23	<2,0	1,31	1,11

Продовження таблиці 2.12

1	2	3	4	5	6	7
3. Коефіцієнт маневреності	2,07	2,29	2,36	>0,5	1,10	1,03
4. Коефіцієнт фінансової стійкості	1,83	1,58	1,42	>0,1	0,86	0,90
5. Коефіцієнт фінансового ризику	0,55	0,63	0,70	>1,0	1,16	1,11
6. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	0,48	0,44	0,42	<0,5	0,91	0,97
7. Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0,47	0,40	0,46	>0,5	0,85	1,15
8. Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,51	0,54	0,46	>0,5	1,05	0,86

Основні засоби займають найбільшу питому вагу в загальній сумі основного капіталу, тому аналіз стану і використання основних засобів дуже важливий для підприємства. Результатом правильного використання основних засобів є отримання прибутку. Крім того, ефективність використання основних засобів впливає на підвищення ефективності виробництва господарюючого суб'єкта, і, отже, на фінансову стійкість підприємства і результати його діяльності. Від того, на скільки правильно проведено аналіз стану і використання основних засобів також залежить майбутнє підприємства, так як правильно проведений аналіз дозволяє вчасно виявити недоліки в ефективності їх використання.

У ході аналізу розглядаються показники руху та стану основних фондів, такі як коефіцієнти оновлення, придатності, вибуття та зносу, фондоозброєність, фондовіддача, фондомісткість (табл. 2.13):

Таблиця 2.13 – Аналіз ефективності використання основних засобів «Укртелеком» за 2021-2023рр.

Назва показника	Роки			Темп росту	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
Коефіцієнт зносу	0,19	0,22	0,24	1,16	1,09
Коефіцієнт придатності	0,81	0,78	0,76	0,96	0,97
Коефіцієнт оновлення	0,03	0,07	0,12	2,50	1,71
Коефіцієнт вибуття	0,01	0,01	0,02	1,32	1,50
фондовіддача	3,99	3,75	3,65	0,94	0,97
фондомісткість	0,25	0,27	0,27	1,06	1,03

Можна побачити зростання коефіцієнту зносу, що означає швидке зношування основних засобів, та відповідно, зменшення коефіцієнту придатності. Також слід відзначити підвищення, хоча і незначне, коефіцієнту оновлення, що є позитивною тенденцією. Однак слід відзначити низький рівень коефіцієнта вибуття. Поступове зменшення показника фондовіддачі свідчить про зниження ефективності використання основних фондів. Відповідно відбулось зростання фондомісткості, що також свідчить про погіршення використання основних фондів.

В цілому можна відмітити зниження рівня ефективності використання основних фондів, що може призвести до негативних наслідків.

Успішне функціонування основних фондів та виробничих потужностей залежить від того, як саме реалізуються екстенсивні та інтенсивні фактори кращого їх використання. Екстенсивне поліпшення використання основних фондів і виробничих потужностей означає: по-перше, збільшення часу функціонування основного устаткування і, по-друге, підвищення частки діючого устаткування в складі всього устаткування, наявного на підприємстві.

Основні напрями збільшення часу функціонування устаткування є: скорочення та ліквідація внутрішньозмінних простоїв шляхом підвищення рівня організації виробництва; підвищення якості ремонтного обслуговування устаткування; скорочення цілодобових простоїв устаткування, підвищення коефіцієнта змінності його роботи.

Важливим напрямом підвищення ефективності використання основних фондів є зменшення кількості недіючого устаткування, виведення з експлуатації зайвого та швидке залучення у виробництво невстановленого устаткування.

Набагато ширші можливості має інтенсивне поліпшення використання основних фондів та виробничих потужностей, яке передбачає підвищення ступеня завантаження устаткування за одиницю часу. Підвищення інтенсивного завантаження устаткування може бути досягнуто шляхом модернізації діючого устаткування, машин та механізмів, встановлення оптимального режиму їхньої роботи.

Значними резервами кращого екстенсивного та інтенсивного використання основних фондів і виробничих потужностей є удосконалення структури основних виробничих фондів. Оскільки збільшення випуску продукції досягається тільки в провідних основних цехах, то важливо підвищувати їхню частку в загальному обсязі основних фондів. Збільшення основних фондів допоміжного виробництва веде до зростання фондомісткості продукції, оскільки безпосередньо обсяги продукції не збільшує, але й без пропорційно розвинутого допоміжного виробництва основні цехи з повною віддачею не можуть функціонувати. Тому необхідно встановлювати оптимальну виробничу структуру підприємства — важливий напрямок кращого використання основних фондів.

Стійкість економічного росту дозволяє оцінити вірогідність банкрутства підприємства. Цілком очевидно, що нестійкий розвиток припускає імовірність банкрутства. Тому перед керівництвом підприємства і менеджерами стоїть дуже серйозне завдання – забезпечити стійкі темпи його економічного розвитку.

Зазначимо, що темпи економічного розвитку підприємства в першу чергу визначаються темпами збільшення реінвестованих власних засобів. Вони залежать від багатьох чинників, що відбивають ефективність поточної (рентабельність реалізованої продукції, оборотність власних засобів) і фінансової (дивідендна політика, фінансова стратегія, вибір структури капіталу) діяльності.

Для аналізу стійкості економічного зростання рекомендується використовувати показник темпу зростання власного капіталу, що визначається як відношення отриманого чистого прибутку до величини власного капіталу. Саме цей показник можна вважати основним з наступних причин. Як відомо, збільшення масштабів діяльності підприємства пов'язано з фінансуванням зростання його майна. У практиці можливості підприємства по розширенню основної діяльності за рахунок реінвестування власних засобів визначається за допомогою коефіцієнта стійкості зростання ($К_с$), який виражається у відсотках і обчислюється за формулою:

$$К_с = (П – Д / Вк) * 100\% \quad (2.1)$$

де П – чистий прибуток, що залишився в розпорядженні підприємства, Д – дивіденди, що виплачуються акціонерам, Вк – власний капітал (капітал і резерв).

Коефіцієнт стійкості економічного зростання показує, якими темпами в середньому збільшується економічний потенціал підприємства. Він демонструє стійкість процесу зростання власного капіталу компанії (табл. 2.14):

Таблиця 2.14 – Показник стійкості економічного зростання ПАТ «Укртелеком»

Назва показника	Роки			Відхилення	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
Коефіцієнт стійкості економічного зростання, %	0,330	-23,139	-13,530	-23,469	9,609

Бажаним є високе значення показника, яке свідчить про те, що відбувається зростання власного капіталу за рахунок реінвестування чистого прибутку компанії [57].

Показник стійкості економічного зростання підприємства необхідно розглядати в динаміці. Якщо значення показника знижується, то це говорить про

зниження потенціалу компанії і уповільнення зростання. Підвищення говорить про високу конкурентоспроможність компанії, швидкий розвиток, хороші перспективи подальшої роботи [57].

Якщо вказаний коефіцієнт набуває значень нижче нуля, то це означає проходження деструктивних процесів на підприємстві. Якщо значення показника низьке, а сума чистого прибутку висока, то причиною є дивідендна політика підприємства.

Розрахунок коефіцієнта стійкості економічного зростання ПАТ «Укртелеком» свідчить про деструктивні процеси на підприємстві, зокрема про зниження потенціалу підприємства і уповільнення його економічного зростання.

2.3 Діагностика ділової активності ПрАТ«Укртелеком»

Визначення ділової активності підприємства належить до складних задач внаслідок того, що виникає необхідність в урахуванні значної множини вхідних параметрів X, вихідних параметрів Y та функції їх перетворення Z: $X \rightarrow Y$.

Визначимо, що в такій ситуації доцільно використовувати перетворення складної функції на ряд простіших, які послідовно ідентифікують певні параметри у функціях вищих рівнів.

Зазначимо, що, по-перше, для оцінки ділової активності підприємства необхідно визначити і обгрунтувати критерії віднесення підприємства до конкретного рівня ділової активності. По-друге, є необхідність врахування множини параметрів, які є базою для розрахунку оцінювальних параметрів. Цим умовам відповідає математична модель, яка враховує множину початкових вхідних параметрів (по звітності підприємства); множину оцінювальних параметрів фінансового стану; функцію перетворення початкових параметрів на оцінювальні; множину декомпозиційних функцій згортки параметрів, за якими здійснюється ідентифікація рівня ділової активності підприємства.

Для визначення вхідних параметрів доцільно залучати групу компетентних експертів, зокрема фінансових аналітиків, аудиторів, економістів, зацікавлених інвесторів, тощо. Збір і узагальнення даних проводиться шляхом анкетування серед визначеної компетентної групи, якій пропонується оцінити значимість кожного окремого показника серед запропонованих.

Для оцінки узгодженості думок експертів можна застосувати дисперсійний коефіцієнт енкордації (W), що визначається як відношення оцінки дисперсії (D) до максимального значення цієї оцінки (Dmax) [62]:

$$W = \frac{12S}{m^2\left(k^3 - k\right)} \qquad S = \sum \Delta_i^2 \tag{2.2}$$

де m – кількість об’єктів; r_{is} – ранг, наданий s-м експертом і-му об’єкту; T_s – показник зв’язаних рангів в s-му ранжуванні; H_s – число груп однакових рангів в s-му ранжуванні; h_k – число однакових рангів в k-тій групі зв’язаних рангів при ранжуванні s-м експертом.

Чим більшим є значення коефіцієнта конкордації (набуває значень від 0 до 1), тим більш узгоджені думки експертів, тобто при W = 1 є повна узгодженість думок експертів; якщо W = 0, то інформація є повністю неузгодженою. У випадку отримання неузгоджених результатів доцільно провести додаткове опитування, зокрема для тих експертів, результати яких найбільш відхиляються від групової думки.

Для отримання інтегральної оцінки рівня ділової активності «Укртелеком» застосуємо методику, в якій для обчислення оцінки окремих властивостей і комплексної оцінки застосовуються різні аналітичні формули, зокрема таким вимогам відповідає функція бажаності, що застосовується як оптимізаційна модель у різних галузях економічної науки, зокрема доцільність її використання обгрунтовано в роботах [63,64].

Шкала бажаності визначена в інтервалі від 0 до 1 [63]. При цьому значення найбільш сприятливих факторів співставляють за значеннями наближеними до 1

(від 0,6 до 1). Несприятливі рівні фактора визначаються на шкалі бажаності значення наближені до 0 (від 0 до 0,4). Конкретні засоби реалізації функції бажаності можуть бути досить різноманітними.

Ідея використання функції бажаності як оптимізуючої функції полягає в тому, що значення кожного з оцінюваних параметрів оптимізації (прогнозування) Yi, перетворюються у відповідні бажаності di, після чог формується узагальнена функція бажаності [64].

Для діагностики ділової активності «Укртелеком» використаємо функцію бажаності [64]:

$$D = \sqrt[3]{d_1 \cdot d_2 \cdot \ldots \cdot d_k}\ , \qquad (2.3)$$

$$\text{di} = \exp(-\exp(-y_i)) \qquad (2.4)$$

де k – кількість показників, які використовуються для оцінки ділової активності підприємства; di – частинна функція, яка визначена відповідно до шкали ; y_i – показник ділової активності у безрозмірному вигляді.

Шкала бажаності умовно поділяється на п’ять ділянок, що характеризують безрозмірну величину показників, які розглядаються. Точка з координатами (0,00; 0,37) є критичною точкою перегибу бажаності – вона ділить значення показників на задовільні й незадовільні (табл. Б.1, ДОДАТОК Б) [63].

При практичній реалізації запропонованої методики слід брати до уваги спрощення, що вибір фінансових коефіцієнтів завжди не є однозначним.

Модель оцінки рівня ділової активності підприємства на основі функції бажаності була побудована для «Укртелеком», зокрема для аналізу була використана публічна фінансова звітність підприємства за 2021 – 2023 рр. На першому етапі відповідно до запропонованої методики були розраховані показники, які характеризують ділову активність підприємства (табл.2.15):

Таблиця 2.15 – Показники фінансового стану «Укртелеком»

Показники		Роки			Критерій оптимізації
		2021	2022	2023	
k1	Коефіцієнт придатності основних засобів	0,81	0,78	0,76	max
k2	Коефіцієнт оновлення основнихзасобів	0,028	0,07	0,12	max
k3	Коефіцієнт вибуття основнихзасобів	0,0076	0,01	0,015	max
k4	Коефіцієнт покриття	0,92	0,76	0,84	max
k5	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,48	0,38	0,50	max
k6	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,04	0,06	0,11	max
k7	Коефіцієнт незалежності	2,22	2,91	3,23	max
k8	Коефіцієнт фінансової стійкості	1,83	1,58	1,42	max
k9	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	0,48	0,44	0,42	max
k10	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	2,07	2,29	2,36	max
k11	Коефіцієнт оборотності активів	1,57	1,53	1,41	max
k12	Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей	0,46	0,35	0,46	max
k13	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	7,07	7,97	7,95	max

Для побудови узагальненої функції бажаності необхідно перетворити значення відгуку в безрозмірну шкалу бажаності. Побудова шкали бажаності, яка встановлює співвідношення між значенням відгуку та відповідним значенням частинної функції бажаності є в своїй основі суб'єктивною, що відображує відношення дослідника.

Після розрахунку значень параметрів, які характеризують показники ділової активності підприємства «Укртелеком», їх необхідно привести до безрозмірного вигляду, для чого кожний показник порівнюється зі значенням критерію оптимізації (табл Б.2, ДОДАТОК Б) та розраховано частинні функції для кожного вхідного параметру [63].

Для кожного аналізованого періоду розраховано значення функції бажаності та визначено відповідний рівень ділової активності «Укртелеком» (таблиця 2.16):

Таблиця 2.16 –Значення функції бажаності

Назва показника	Роки		
	2021	2022	2023
Функція бажаності	0,24	0,25	0,29
Рівень ділової активності	незадовільний	незадовільний	незадовільний

Отже, модель визначає рівень ділової активності «Укртелеком» впродовж 2021–2023 років як незадовільний.

Зазначимо, що отримані в результаті математичного моделювання значення функції бажаності надалі можуть бути використані при проведенні регресійного аналіза, який дозволить побудувати регресійне рівняння і отримати прогнозоване значення показника ділової активності «Укртелеком» на майбутній період. В свою чергу, прогнозований рівень може стати відправною точкою для побудови стратегії забезпечення підприємства.

Висновки до розділу 2

1. Фінансовий стан підприємства «Укртелеком» можна охарактеризувати як нестійкий:

− обсяг зобов'язань підприємства впродовж 2021-2023 рр. зростав; найбільш різке зростання спостерігалось в 2021–2022рр., а в 2023 р. дещо уповільнилось. Обсяг власного капіталу «Укртелеком» зростав впродовж всього досліджуваного періоду, а в 2023р. зростання уповільнилось;

− частка власних засобів в структурі джерел капіталу знизилася з 46,38% у 2022р. до 45,89% в 2023 р., а позикових відповідно збільшилася, що свідчить про підвищення ступеня фінансової залежності підприємства від зовнішніх кредиторів;

− впродовж 2021–2023рр. збільшилась загальна сума позикових коштів, зменшилась частка довгострокових кредитів в структурі позикового капіталу.

Негативним фактором є зростання кредиторської заборгованості за товари, роботи і послуги;

− показники рентабельності в 2021 р. мають позитивні, але незначні за розміром, майже нульові значення; в 2022−2023рр. рентабельність від'ємна внаслідок збиткової діяльності та має негативну динаміку;

− рівень платоспроможності «Укртелеком» можна визначити як нестабільний. Коефіцієнти поточної та швидкої ліквідності «Укртелеком»» впродовж 2021−2023рр. мають тенденцію до зниження, але не виходять за межі критичних значень. Однак показник абсолютної ліквідності впродовж 2021−2023рр. зростає, і знаходиться в допустимих межах. Для покращення ліквідності запропоновано певні заходи;

2. По основним показникам ділової активності «Укртелеком» за 2021−2023рр. спостерігається зниження, що негативно характеризує роботу підприємства:

− впродовж 2021−2023рр. зменшуються коефіцієнти оборотності активів, оборотних активів та власного капіталу, що свідчить про зниження ефективності використання активів підприємства та зростали показники оборотності запасів, кредиторської та дебіторської заборгованості;

− питома вага запасів зменшилась у 2023 р. після підвищення в 2022р., що є позитивною тенденцією. Негативним фактором є збільшення дебіторської заборгованості, внаслідок зменшення кількості грошей в обороті. Незначне зменшення коефіцієнта оборотності оборотних коштів говорить про те, що оборотні кошти стали повільніше обертатися, хоча й не набагато. Також незначно зросла тривалість одного обороту, що свідчить про уповільнення обігу обігових коштів;

− аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості «Укртелеком» свідчить, що підприємство має обмежені можливості проводити незалежну фінансову політику та про підсилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів. В цілому фінансова стійкість ПАТ «Укртелеком» знижується, і

підприємство потребує негайної розробки заходів щодо покращання фінансової стійкості, яка в свою чергу, сприятиме підвищенню ділової активності;

– зменшення показника фондовіддачі свідчить про зниження ефективності використання основних фондів. Відповідно відбулось зростання фондомісткості, що також свідчить про погіршення використання основних фондів. В цілому можна відмітити зниження рівня ефективності використання основних фондів, що може призвести до негативних наслідків.

3. Коефіцієнт стійкості економічного зростання «Укртелеком» свідчить про деструктивні процеси на підприємстві, зокрема про зниження потенціалу компанії і уповільнення зростання.

4. Побудовано математичну модель оцінки рівня ділової активності «Укртелеком» на основі функції бажаності. Модель показала негативний рівень ділової активності підприємства.

3 РОЗВИТОК ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ АСПЕКТІВ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПрАТ «УКРТЕЛЕКОМ»

3.1 Побудова інтегральної оцінки та системи контролю ділової активності ПрАТ «Укртелеком»

Ділова активність підприємства «Укртелеком» може бути визначена як комплексна порівняльна характеристика, яка відображає успішність діяльності підприємства на телекомунікаційному ринку за певний проміжок часу, по відношенню до сукупності показників конкурентів. Показникам ділової активності та конкурентоспроможності підприємства притаманні порівняльність (показник виявляється за умов порівняння одного об'єкту з іншим) та динамічність (показник не може розглядатися як довгострокова характеристика незалежно від ефективності діяльності підприємства) [65,66].

Оцінимо рівень ділової активності підприємства «Укртелеком» методом, який полягає у оцінці ефективності діяльності всіх підрозділів підприємства, в основі якого лежить оцінка критеріїв ділової активності та конкурентоспроможності [65] (рис.3.1).

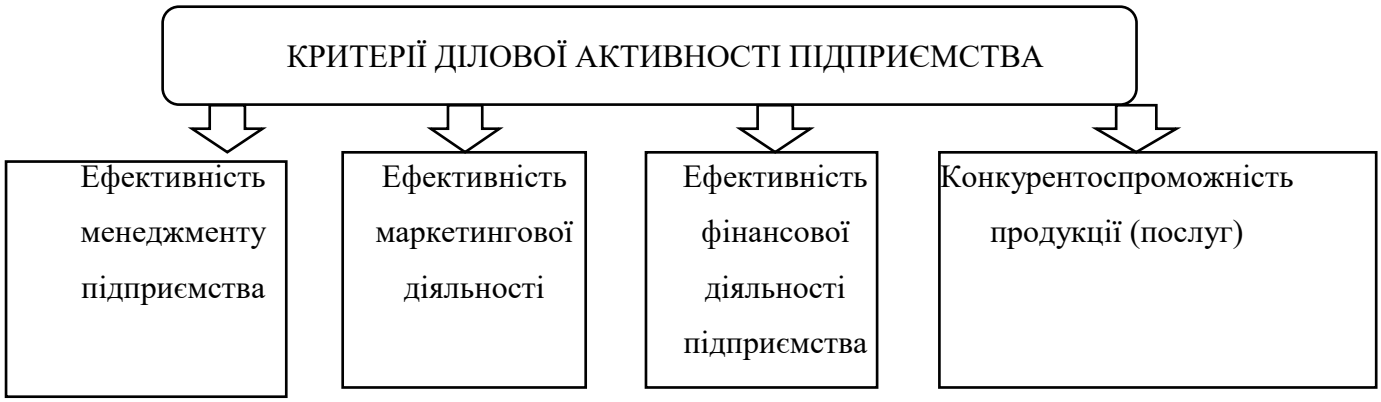

Рисунок 3.1– Критерії ділової активності підприємства

Кожний критерій має власну вагомість, де кожна складова (критерій) характеризується групою показників, які також характеризуються різними ступенями вагомості, визначеними здебільшого експертним шляхом.

Структура критеріїв оцінки ділової активності підприємства «Укртелеком» формується з урахуванням інформації щодо загального аналізу ринку, потреб та запитів споживачів; інформації про діяльність кола підприємств-конкурентів; переліку факторів, що впливають та визначають ділову активність даного підприємства на ринку тощо.

Алгоритм оцінки рівня ділової активності «Укртелеком»може бути представлений у вигляді схеми, наведеної на рисунку 3.2.

Наведемо орієнтовані показники запропонованих критеріїв ділової активності «Укртелеком» та пропоновану вагомість (питому вагу) кожного показника [56] (табл.3.1):

Таблиця 3.1 – Критерії та показники ділової активності підприємства

Назва показника	Вагомість показника
1. Показники ефективності виробничої діяльності (ЕО)	0,15
Відносний показник витрат на одиницю продукції	0,2
Коефіцієнт оборотності основних засобів	0,1
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,25
Коефіцієнт рентабельності продукції	0,25
Відносний показник продуктивності праці	0,2
2. Фінансове положення організації (ФО)	0,29
Коефіцієнт покриття	0,125
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,125
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,1
Коефіцієнт незалежності (автономії)	0,125
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	0,15
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,11
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	0,11
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	0,08
Коефіцієнт оборотності активів	0,075
3. Ефективність організації збуту та просування продукції (ЕЗ)	0,23
Рентабельність продаж	0,35
Комерційна активність підприємства	0,15
Коефіцієнт завантаження виробничих потужностей	0,2
Ефективність реклами та засобів стимулювання збуту	0,3
4. Конкурентоспроможність продукції (КТ)	0,33
Визначення мети, методології та програми оцінки ділової активності підприємства	

Рисунок 3.2 – Схема оцінки рівня ділової активності промислового підприємства

Отже інтегральний показник ділової активності (ДА) «Укртелеком» буде мати вигляд:

$$ДА = 0{,}15 \cdot ЕО + 0{,}29 \cdot ФО + 0{,}23 \cdot ЕЗ + 0{,}33 \cdot КТ\ . \qquad (3.2)$$

Значення інтегрального показника ділової активності та конкуренто-спроможності промислового підприємства можна порівнювати з величинами цього показника у підприємств-конкурентів.

Метод інтегральної оцінки ділової активності промислових підприємств, має комплексно- комбінований характер і поєднує у собі раціональне використання комбінованого, комплексного, диференціального й інших методів оцінки.

В сучасних умовах кожен суб'єкт господарювання прагне підвищити ефективність управління капіталом шляхом оптимізації структури своїх активів, і при цьому ефективним інструментом у досягненні поставленої мети є система контролю показників ділової активності підприємства.

Як вже зазначалось раніше, ділова активність підприємства характеризується оборотністю його активів, що визначає обсяги іммобілізації коштів в ту чи іншу складову, впливає на швидкість кругообігу капіталу підприємства, формує потребу в залученні додаткових джерел фінансування і є основним чинником досягнення високої платоспроможності та фінансової стійкості підприємства [57].

Проте в сучасних умовах створення ефективної та оптимальної системи контролю за показниками ділової активності ускладнюється недостатнім теоретичним обгрунтуванням методики їх розрахунку та неоднозначного трактування отриманих результатів. Особливої уваги заслуговує проблема обгрунтування оптимального значення показника тривалості фінансового циклу, що є ключовим у системі оцінки ділової активності підприємства.

Контроль ділової активності підприємства «Укртелеком» слід розглядати як окрему підсистему загальної системи стратегічного управління, яка органічно

та взаємопов’язано повинна діяти в межах всієї системи менеджменту фінансового стану підприємства (рис. 3.3) [31]:

Рисунок 3.3 – Схема контролю ділової активності «Укртелеком»

Керуюча підсистема визначає мету та цілі, які повинно досягти підприємство, а також засоби їх реалізації, які реалізуються через управлінський вплив на керовану підсистему завдяки функціям та методам управління. Взаємозв’язок між підсистемами контролю реалізується за допомогою процесу комунікацій шляхом передачі інформації каналами прямого та зворотного зв’язку. Керуюча підсистема виконує функцію контролюючої, хоча елементи контролю поширюються і на керовану. Керована підсистема проводить необхідні розрахунки по індексах ділової активності підприємства і результати доводить до його керівництва, яке повинно приймати відповідні управлінські рішення [31].

Послідовність реалізації етапів управління діловою активністю має бути наступною, як зазначає Сидоренко-Мельник Г.М. [31]:

1. Постановка мети та цілей ділової активності.

2. Визначення відповідальних осіб за надання інформації.

3. Отримання первинної інформації.

4. Визначення складових ділової активності.

5. Визначення коефіцієнтів вагомості складових.

6. Визначення індексу макроекономічного впливу.

7. Розрахунок локальних та загального індексів ділової активності підприємства.

8. Моніторинг отриманих результатів.

9. Контроль якості розрахунків.

10. Застосування коригуючих дій.

11. Визначення напрямів управлінського впливу за результатами розрахунків.

12. Прийняття управлінських рішень за окремими складовими ділової активності підприємства.

Іншим поширеним способом контролю ділової активності підприємства є застосування ключових показників ефективності та збалансованих показників, які дозволяють наповнити процес прийняття рішення адекватною і достатньою інформацією. Ключові показники ефективності являють собою систему оцінки, яка допомагає підприємству визначити досягнення стратегічних цілей.

Ключові показники ефективності розраховуються й використовуються для оцінки поточного значення та стану показника ділової активнсоті підприємства порівняно з визначеним цільовим значенням. Ці показники порівнюють ефективність значення, яке визначається базовою мірою, з цільовим значенням, яке також указується за допомогою міри або абсолютного значення. Ключові показники можна розділити на випереджаючі і ті, що запізнюються. Показники, що запізнюються, відображають результати діяльності після закінчення періоду, а з іншого боку, випереджаючі показники дають можливість управляти

ситуацією в межах звітного періоду з метою досягнення заданих результатів по його закінченні.

Слід зазначити, що система ключових показників ефективності дозволяє проводити контроль ділової активності в реальному часі.

Отже, задачі системи контролю ділової активності підприємства полягають в перетворення стратегії організації в комплексний набір показників, який. В свою чергу, задає основу для формування стратегії підприємства і визначає кількісні характеристики для інформування працівників про основні індикатори успіху в теперішньому і майбутньому часі.

Орієнтир показників на вузьку може негативно відобразитися на кінцевому результаті, і у зв'язку з цим вважаємо, що система показників має включати такі основні аспекти:

- фінансову діяльність;
- відносини зі споживачами;
- стан виробничих фондів;
- активність маркетингової діяльності.

Впровадження системи ключових показників ефективності на підприємстві проходить в декілька етапів. Послідовність етапів є визначальною, і її зміна негативно відбивається на працездатності системи [31]:

Етап 1. Формування стратегії.

Етап 2. Визначення найважливіших чинників успіху.

Етап 3. Визначення ключових показників ефективності.

Етап 4. Розробка і оцінка збалансованої системи показників.

Етап 5. Вибір технічного рішення для впровадження системи контролю.

Критеріями успішної реалізації системи контролю є:

- розробка стратегії ділової активності підприємства, яка є визначальним чинником успіху;
- визначення цілі організації з урахуванням того, наскільки досягнення поставленої цілі збільшує фінансові затрати організації;

− наявність інформаційної системи, яка є джерелом даних і базою для визначення ключових показників ефективності;

− підтримка керівництва, зміна стилю корпоративного управління і системи мотивації персоналу;

− введення системи контролю в діяльність підприємства як необхідного інструменту для керівництва.

Позитивний ефект упровадження системи контролю ділової активності підприємства «Укртелеком» із використанням ключових індикаторів обумовлений підвищенням успішності діяльності, оскільки є можливість для керівників визначити ефективність роботи кожного підрозділу і вплинути на процес реалізації стратегії організації, а для співробітників – усвідомити місце в організації. Принциповим моментом у застосуванні системи індикаторів в управлінні діловою активністю підприємства «Укртелеком» є чітке розуміння призначення методики та окреслених обмежень, що дозволяє впровадження її в практику вважати ефективним інструментом інформаційного забезпечення процесу прийняття рішень та контролю за виконанням поставлених стратегічних завдань.

3.2 Формування напрямків стратегічного управління діловою активністю підприємства «Укртелеком»

Заходи з підвищення ділової активності, що здійснюються на основі аналізу стану підприємства, спрямовані на залучення нових інвесторів і на покращення умов інвестування. Визначення резервів підвищення ділової активності є основою теоретичного обґрунтування проблеми формування достатньої конкурентоспроможності підприємства «Укртелеком» й безперечно пов’язано з загальними факторами інвестиційної привабливості, зокрема фінансово-економічні, соціальні та інформаційні.

Серед діючих факторів і резервів підвищення ділової активності доцільно приділити увагу групі фінансово-економічних чинників, які, безперечно, мають

найсуттєвіший вплив на формування рівня ділової активності підприємства і до яких можна віднести [57]:

− підвищення ефективності використання основних фондів на підприємстві;

− зростання якості управління кредиторською й дебіторською заборгованістю;

− запровадження маркетингових заходів та управління якістю;

− підвищення ефективності управління ціноутворенням;

− зростання ефективності діяльності підприємства за рахунок впровадження екологічно безпечного обладнання;

− налагодження та якість діяльності внутрішнього аудиту.зростання ефективності використання оборотних коштів;

− удосконалення управління прибутком підприємства.

Економічний ефект, зумовлений впровадженням заходів щодо підвищення ділової активності підприємства «Укртелеком» формується із певних складових:

1) прискорення оборотності оборотних коштів підприємства разом із зменшенням кредиторської та дебіторської заборгованості й виробничих запасів;

2) створення найкращого співвідношення між обіговими коштами у виробничій та невиробничій сферах, оптимізації ліквідності та платоспроможності підприємства.

Як зазначалось раніше, підвищення рівня ділової активності підприємства «Укртелеком» обумовлено необхідністю розробки відповідної стратегії, яка, в свою чергу, складається із стратегічного аналізу, стратегічного планування, контролінгу, бюджетування і аудита. В загальному випадку стратегія забезпечення ділової активності підприємства має враховувати [59] продумані цілеспрямовані дії та реакції на непередбачений розвиток подій.

Основні вимоги до стратегії управління ділової активності наведено на рис. 3.4 [59].

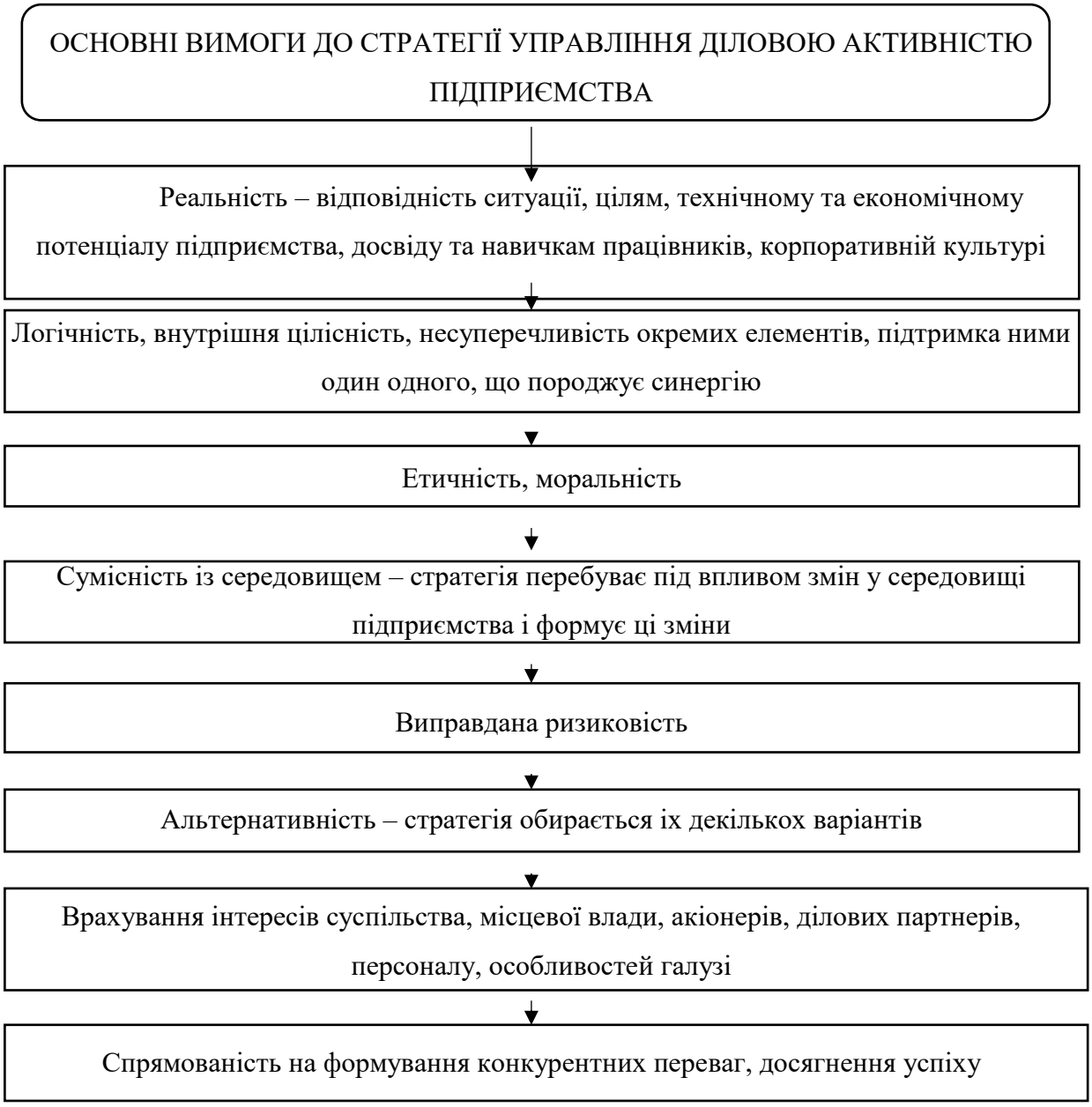

Рисунок 3.4 – Вимоги до стратегії управління діловою активністю

При розробці основних напрямків стратегічного управління діловою активністю підприємства «Укртелеком» необхідно враховувати велику кількість різноманітних та взаємопов’язаних між собою факторів, взаємозв’язки між якими є нечіткими і не всі фактори є очевидними.

Слід зазначити, що в сучасних умовах ведення військових дій на території України, визначення багатьох факторів є практично неможливим, тому підприємство «Укртелеком» змушене в умовах недостатності і недостоправильності поточної інформації.

Стратегія забезпечення ділової активності підприємства має включати: визначення критеріїв і параметрів,які характеризують його інтереси у всьому розмаїтті фінансових відносин; формування фінансової, грошово-кредитної, валютної, бюджетної, податкової, митної, інвестиційної, розрахункової, цінової політики, а також необхідних механізмів, які усувають або пом'якшують вплив факторів, систему конкретних заходів, спрямованих на реалізацію намічених цілей, яка включає способи гарантування певного рівня інвестиційної привабливості.

У зв'язку з цим виникає необхідність створення методичних рекомендацій щодо розробки стратегії забезпечення ділової активності підприємства [62–66]. В загальному вигляді ці методичні рекомендації можна визначити так:

На першому етапі визначаються місія та довгострокова мета щодо забезпечення ділової активностіпідприємства.

Другий етап включає процедури встановлення загальних і стратегічних цілей ділової активностіпідприємства. Цілі повинні бути конкретними, визначені в часі, мати кількісне або якісне вираження, і поставлені перед кожним структурним підрозділом підприємства. Якщо для якихось підрозділів не вдається сформулювати конкретні цілі, що відповідають загальним цілям підприємства, необхідно порушувати питання щодо доцільності функціонування цього підрозділу.

Третій етап – аналіз зовнішнього середовища. До основних питань, на які необхідно зосередити увагу, відносяться: виявлення факторів зовнішнього середовища, що впливають на фінансову безпеку підприємства; динаміку таких факторів та визначення можливих напрямів впливу зовнішнього середовища на досягнення загальних цілей підприємства щодо забезпечення інвестиційної привабливості.

На четвертому етапі стратегії забезпечення ділової активностіпроводиться аналіз наявного стану ділової активностіна підприємстві, та можливість досягнення загальних поставлених цілей. Значення необхідних параметрів беруться з бази даних системи поточного управління підприємством.

На п’ятому етапі проводиться діагностика, тобто порівняння фактичних значень факторів, що впливають на фінансову безпеку, із запланованими.

Якщо фактичні та заплановані показники факторів не співпадають, то необхідно провести оцінку прогнозування та формування сценаріїв забезпечення ділової активності підприємства, яка виконується на шостому етапі стратегічного планування.

На сьомому етапі проводиться визначення необхідності управління фінансовою безпекою на підприємстві.

На восьмому етапі здійснюється перевірка відповідності розвитку ситуації бажаному напрямку.

Дев’ятий етап передбачає вибір варіанта управлінських дій, які визначають завдання управління.

Після здійснення всіх попередніх етапів на десятому етапі здійснюється вибір стратегії забезпечення ділової активності підприємства.

Для формулювання рекомендацій щодо розробки стратегії управління діловою активністю підприємства «Укртелеком» застосуємо алгоритм [69]:

1. Формування переліку індикаторів ділової активності підприємства «Укртелеком» за приорітетними напрямками.

Необхідно зазначити, що основою для реалізації даного блоку алгоритму є літературні джерела, присвячені проблемі оцінки рівня ділової активності підприємства. Саме тому важливим є виділення окремих груп показників, розрахунок яких дозволить приймати адекватні стратегічні рішення в окремих сферах функціонування підприємства. Також можливим є залучення експертів.

2. Формування інтегральних показників ділової активності підприємства за приорітетними напрямами.

3. Формування комплексу рекомендацій щодо стратегії управління діловою активністю підприємства.

Розглянемо основні напрями формування стратегії управління діловою активністю «Укртелеком».

Слід зазначити, що в сучасних умовах, які характеризуються певною турбулентністю, підприємству доцільно розробляти декілька стратегій управління діловою активністю, що дало б змогу врахувати якнамога більшу кількість умов як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. Послідовність здійснення вибору стратегій представлено на рис. 3.5 [71,72].

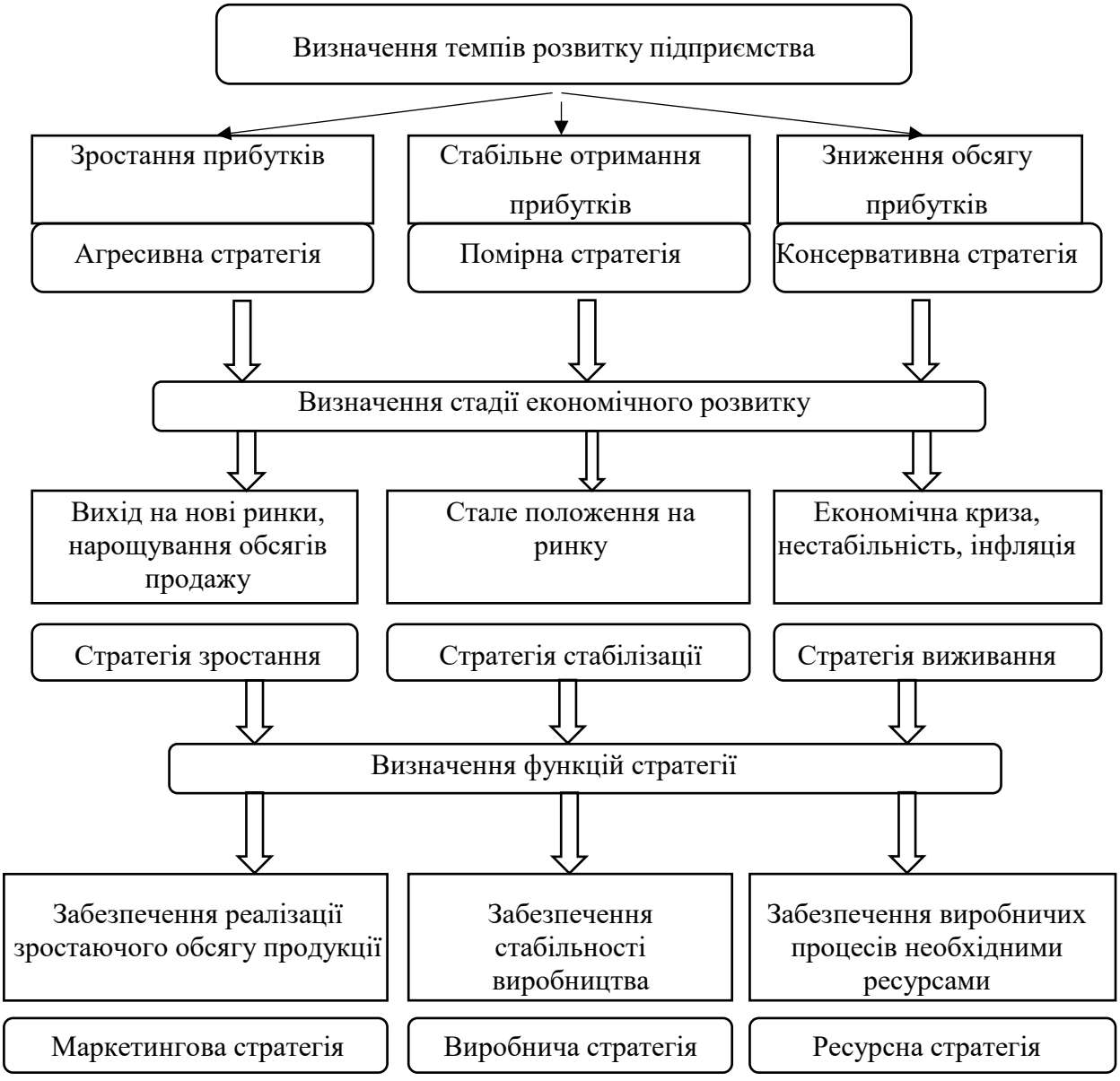

Рисунок 3.5 – Схема вибору стратегій управління діловою активністю підприємства «Укртелеком»

Із формуванням стратегії управління діловою активністю підприємства «Укртелеком» тісно пов'язана його фінансова стратегія, яка являє собою комплексне управління всіма активами і пасивами підприємства шляхом цілеспрямованої зміни цих показників та зниження рівня фінансового ризику [69].

Проблема вибору фінансової стратегії підприємства є актуальною, виходячи з необхідності прийняття рішень в ринкових умовах, при цьому основна увага приділяється оцінці поточного стану підприємства, а приорітетом досліджень є обгрунтований прогноз напрямків розвитку підприємства, розробка конкретних рекомендацій для недопущення можливих помилок і прорахунків.

Можна сказати, що фінансова стратегія підприємства є рекомендацією щодо необхідності та доцільності змін фінансово-господарського стану в довгочасній перспективі, сформованою на базі кількісних характеристик фактичного стану.

Для визначення стратегії застосуємо матрицю фінансових стратегій, яка дозволяє визначити перспективний напрям зміни фінансово-господарського стану підприємства на основі розрахованих показників [65–66].

Матриця фінансових стратегій дозволяє не тільки визначати поточне положення компанії з точки зору фінансового ризику, але й розглядати ситуацію в динаміці, щоб дозволити прогнозувати зміни фінансової стратегії залежно від зміни важливих показників діяльності, а також планувати майбутнє положення підприємства, цілеспрямовано змінюючи ці показники та знижуючи рівень фінансового ризику.

Використання матриці фінансової стратегії ґрунтується на розрахунку трьох коефіцієнтів [72,73]:

1. Результат господарської діяльності:

$$РГД = БРЕІ – ФЕП – ВІ + ЗПМ \quad (3.1)$$

де БРЕІ — брутто-результат експлуатації інвестицій; ΔФЕП — зміни фінансово-експлуатаційних потреб; ВІ — виробничі інвестиції; ЗПМ — звичайний продаж майна.

Результат господарської діяльності з економічної точки зору може бути визначений як грошові кошти підприємства після фінансування. РГД свідчить про ліквідність підприємства після фінансування всіх витрат, що пов'язані з його розвитком. Позитивне значення даного показника дає підставу готуватись до масштабних інвестиційних проектів.

2. Результат фінансової діяльності:

$$РФД = ΔПК — ФВ — ППР — (Д + ДВФД), \quad (3.2)$$

де ΔПК — зміни позикових коштів; ФВ — фінансові витрати за позиковими коштами; ППР — податок на прибуток; Д — дивіденди; ДВФД — інші доходи і витрати фінансової діяльності.

Результат фінансової діяльності відображає фінансову політику підприємства. При його підрахунку треба користуватись лише рухом фінансових потоків. Вирішальне значення для визначення знаку РФД має знак зміни позикових коштів. При збільшенні використання позикових коштів РФД зростає і стає позитивним. В міру збільшення витрат, що пов'язані з оплатою позикових коштів, показник РФД починає знижуватись.

3. Результат фінансово-господарської діяльності (РФГД) підприємства:

$$РФГД = РГД + РФД, \quad (3.3)$$

РФГД показує величину і динаміку грошових коштів підприємства після здійснення всього комплексу виробничої та фінансової діяльності підприємства.

Після розрахунку цих показників можна умовно віднести підприємство до одного з квадратів матриці, кожний з яких має свій номер, назву, і кожний з яких характеризується набором показників, що визначають стан підприємства і відповідні шляхи подальшого розвитку (рис. 3.4):

Показники	РФД «0	РФД=0	РФД» 0
РГД» 0	РФХД=0 1	РФХД> 0 4	РФХД» 0 8
РГД=0	РФХД <0 7	РФХД=0 2	РФХД> 0 5
РГД «0	РФХД «0 9	РФХД <0 6	РФХД=0 3

Рисунок 3.4 – Матриця фінансової стратегії

Матриця допомагає спрогнозувати «критичний шлях» підприємства на майбутній час, намітити допустимі межі фінансового ризику і виявити поріг можливостей підприємства. Кожний елемент матриці відповідає певному стану підприємства (табл. В.1. ДОДАТОК В):

Розрахуємо необхідні показники матриці фінансових стратегій для підприємства «Укртелеком», щоб визначити його положення в матриці фінансових стратегій (табл. 3.4):

Таблиця 3.4 – Показники діяльності «Укртелеком»

Показник , тис. грн.	2021р	2022р.	2023р.
РГД	2340635	216440	683460
РФД	-2353063	-521584	-840505
РФГД	-12428	-305144	-157045
Логічне значення РФГД	<0	<0	<0
Номер квадрата	7	7	7

Можна побачити, що результати фінансово-господарської діяльності «Укртелеком» впродовж 2021–2023рр. негативні, тому

підприємство потрапляє в сьомий квадрат матриці фінансових стратегій («Епізодичний дефіцит»), тобто в область під діагоналлю, тобто зону дефіцитів, при цьому ліквідність засобів підприємства знижується, і підприємство збільшує свою заборгованість.

В такому випадку підприємству «Укртелеком» доцільно обирати антикризову фінансову стратегію, для забезпечення якої доцільно провадити консервативну фінансову політику. Як зазначено, консервативний тип фінансової політики характеризує стиль і методи ухвалення управлінських рішень, орієнтованих на мінімізацію фінансових ризиків.

Отже, антикризова фінансова стратегія покликана забезпечити фінансову стабілізацію в процесі виходу підприємства з кризи. В цих умовах пріоритетною сферою стратегічного фінансового розвитку стає формування достатнього рівня ділової активності підприємства.

Визначимо основні типові критичні ризики, які виникають в роботі «Укртелеком» та впливають на ділову активність підприємства [74]:

1. Ризики, породжувані змінами політичної ситуації як в самій країні, так і в світі, зокрема військовими діями в Україні;

2. Ризики, спричинені недосконалим податковим законодавством в діяльності, яка пов’язана з емісією цінних паперів.

3. Ризики технологічного характеру: інфраструктура, технологічні інновації, конвергенція технологій тощо.

4. Ризики, породжувані інфляцією через збільшення витрат на енергоресурси, матеріали, транспорт, на профілактичні та інші види обслуговуючих робіт.

5. Інформаційні ризики, як результат неправильної організації доступу до інформації в межах компанії, користування неповною або неправдивою інформацією.

Однією з ключових загроз в діяльності та зниженні рівня ділової активності «Укртелеком» є значна залежність від кон’юнктури на зовнішніх

ринках; у разі несприятливих змін цін на світових ринках підприємства телекомунікаційної галузі України автоматично зазнають значних втрат.

Для зниження впливу цього ризику рекомендується використання елементів хеджування, а іншим варіантом часткового вирішення даної проблеми є гнучка цінова політика.

Важливою проблемою також є значна залежність підприємства «Укртелеком» від енергоресурсів, і відповідно ділова активність буде залежати від світових цін на енергоресурси.

В даному випадку можна використовувати короткострокові заходи, зокрема хеджування ризиків зміни світових цін на енергоресурси та ціноутворення. Втім у середньо і довгострокових перспективах доцільним для підприємства «Укртелеком» є впровадження енергозберігаючих технологій. Однак такі заходи вимагають значних інвестицій, які можна здійснювати за рахунок прибутку або кредитів.

Зношеність основних засобів підприємства «Укртелеком» з часом може перетворитись у загрозу, що може негативно вплинути на ділову активність вже у найближчому часі.

Тому оновлення основних засобів підприємства «Укртелеком» є наразі необхідним. Основним фінансовим методом в даному випадку також є інвестування. Важелі теж аналогічні попередньому пункту – прибуток і кредити.

Також в своїй діяльності «Укртелеком» має обов'язково враховувати ймовірність застосування протекційних заходів з боку інших держав, а також проведення різного роду антидемпінгових розслідувань, що може означати для підприємства втрату ринків збуту, падіння валових доходів і як наслідок – зниження ділової активності.

В табл. 3.5 представлено типові критичні ризики і залежно від цього рекомендовані фінансові важелі та методи для «Укртелеком» :

Таблиця 3.5 – Критичні ризики і рекомендовані заходи для їх усунення

Типові критичні ризики	Рекомендовані фінансові важелі	Рекомендовані фінансові методи	
		З боку суб'єктів підприємництва	З боку держави
Залежність від кон'юнктури на зовнішніх ринках	Страхування	Хеджування, ціноутворення	Державне Замовлення
Значна залежність від світових цін на енергоресурси	Податки, пільги	Оподаткування	Зовнішньо Економічна політика
Антидемпінгові та протекційні санкції з боку інших держав;	Пільги	Фінансове регулювання і планування	Пільгове оподаткування
Нерозвиненість внутрішнього ринку;	Прибуток, пільги	Інвестування	Державні інвестиції
Значна зношеність основних засобів;	Кредити, прибуток	Планування, страхування і хеджування	Державні Інвестиції
Проблеми з компенсацією ПДВ.	Податки	Оподаткування	Реформа законодавства В сфері ПДВ

В даному випадку держава має допомагати підприємству шляхом проведення захисної зовнішньо-економічної політики, використання механізмів державного замовлення та пільгового оподаткування. З іншого боку, розвиток власного внутрішнього ринку, для чого необхідне використання державою грантового фінансування, пільгового оподаткування, державних інвестицій та державного замовлення також поркращить ситуацію в телекомунікаційній галузі.

Задачі підвищення продуктивності праці, скорочення витрат, пошуку нових ринків капіталу, розширенню чи звуженню асортиментних ліній, підвищенню якості продукції і менеджменту, реструктуризації активів і пасивів компанії, удосконаленню маркетингової політики необхідно вирішувати постійно, незалежно від фінансового стану підприємства.

Кризовий же стан вимагає від менеджерів проведення незвичайних і нетрадиційних (а іноді навіть і неприйнятних) для нормального стану заходів.

Отже, сформулюємо основні напрямки стратегії управління діловою активністю «Укртелеком»:

1. Логістизація має метою створення та функціонування логістичних ланцюгів, які забезпечують повний цикл створення та реалізації послуг «Укртелеком». Результатом входження підприємства в логістичний ланцюг, а надалі й в логістичну мережу, є його захист від економічного ризику. Логістизація дозволяє досягнути ефекту синергії за рахунок мінімізації ризиків.

2. Зниження споживчого і конкурентного ризиків зменшуються за рахунок отримання додаткової інформації щодо суб'єктів зовнішнього макросередовища. Зниження цих ризиків призводить до підвищення ділової активності підприємства.

3. Введення системи контролінгу та центрів відповідальності призведе до більш ефективного використання ресурсів підприємства, що пов'язано з прийняттям та реалізацією оперативних і стратегічних управлінських рішень з метою максимізації прибутку. Система контролінгу дозволяє ефективно знаходити резерви підприємства, а завдяки створенню служби контролінгу на підприємстві створює таку систему інформаційних потоків та прийняття управлінських рішень, що всі ресурси, в тому числі і виявлені резерви, дозволяють йти інтенсивним шляхом розвитку.

4. Одним з напрямків покращення ділової активності підприємства є покращення показників рентабельності.

Ці заходи необхідно доповнити прогнозуванням, тобто передбаченням подій (процесів) у фінансовій діяльності на майбутнє, а також - можливостей підтримання ділової активності підприємства на належному рівні.

5. До шляхів протидії зовнішнім загрозам можна віднести такі:

− активізація маркетингової діяльності, що передбачає диверсифікацію ринків збуту,

− освоєння нових видів послуг, зокрема за рахунок застосування інноваційних та цифрових технологій;

Враховуючи результати оцінювання фінансового стану, і, зокрема результати аналіза показників ділової активності підприємства «Укртелеком», вважаємо доцільним запроваджувати консервативну стратегію управління діловою активністю, яка передусім спрямована на активні заходи щодо максимального зниження ризиків. Зазначимо, що основною метою консервативної стратегії є орієнтація на отримання довгострокового доходу не нижче банківського депозиту [74].

З іншого боку, враховуючи сучасну економічну ситуацію в Україні, яка знаходиться під впливом несприятливої політичної ситуації, зокрема за умов ведення військових дій, і яка характеризується кризовими явищами та підвищеним рівнем інфляції, іншою рекомендованою стратегією для підприємства «Укртелеком» є стратегія виживання. Така стратегія орієнтована переважно на відносно короткі періоди часу [74].

Визначимо основні цілі стратегії виживання. Перш за все, це пристосування (адаптація) підприємства до ринку. Наступною ціллю є відмова підприємства від неефективних методів господарювання і як результат, забезпечення стабільності господарської діяльності. Також слід зазначити, що, незважаючи на несприятливі умови, підприємство має намагатись зберегти ресурсний потенціал, особливо колектив високо професійних фахівців і управлінців [74].

І, відповідно до функцій, яку має виконувати стратегія, слід рекомендувати підприємству «Укртелеком» маркетингову стратегію, яка являє собою чіткий порядок дій підприємства, спрямований на просування бренду та продукції, розширення ринків збуту та досягнення інших бізнес-цілей.

Вважаємо, що саме маркетингова стратегія сприятиме раціональному використанню ресурсів (фінансових та трудових), що є вкрай важливим для підприємства для виживання.

Іншим важливим моментом впровадження маркетингової стратегії підприємства «Укртелеком» є підвищення конкурентоспроможності, для чого потрібно визначити та розкрити конкурентні переваги: застосування

інноваційних та нових технологій, особливо в сфері телекомунікацій, розроблення та запуску нових послуг покращення якості обслуговування, ребрендингу тощо. Все це, в свою чергу, сприятливо вплине на рівень ділової активності підприємства.

Отже, стратегії управління діловою активністю є взаємопов'язаними. Вибір стратегії залежить від особливостей діяльності підприємства. Завершальним етапом в побудові стратегії управління діловою активністю підприємства «Укртелеком» є оцінка ефективності здійснення цього управління, яка визначає ефективність та якість управління діловою активністю підприємства. Крім того, оцінка ефективності управління визначає адекватність та доцільність, а також недоліки обраної стратегії.

Висновки до розділу 3

1. Запропоновано оцінку рівня ділової активності підприємства «Укртелеком» методом, який полягає у оцінці ефективності діяльності всіх підрозділів підприємства та враховує критерії ділової активності та конкурентоспроможності. Визначено інтегральний показник ділової активності промислового підприємства.

2. Запропоновано впровадження системи контролю ділової активності,та запропоновано систему ключових показників ефективності;

3. Визначено вимоги до стратегії забезпечення ділової активності «Укртелеком».

4. Стратегія забезпечення ділової активності має визначати мету і завдання всієї системи забезпечення ділової активності, орієнтуватися на розробку і послідовне здійснення заходів щодо закріплення і розвитку позитивних процесів і подолання негативних тенденцій;

5. «Укртелеком» рекомендовано обирати антикризову фінансову стратегію, для забезпечення якої необхідно провадити консервативну фінансову політику.

6. Підприємству «Укртелеком» рекомендовано застосувати консервативну стратегію управління діловою активністю, і, враховуючи кризові явища, економічну та політичну нестабільність – стратегію виживання.

7. Проаналізовано критичні ризики для «Укртелеком», для їх усунення або запобігання рекомендовано певні фінансові важелі та методи.

ВИСНОВКИ

Ділова активність підприємства виступає однією із важливих характеристик функціонування та розвитку підприємства. Відсутність єдиного підходу до її визначення говорить про те, що категоріальний апарат цієї важливої економічної категорії ще остаточно не сформовано.

Оцінка ділової активності повинна відбуватися по усім видам фінансово-господарської діяльності підприємства, що дасть можливість комплексно оцінити ефективність використання підприємством своїх ресурсів з метою формування позитивного фінансового результату та отримання прибутку.

Ділова активність підприємства є складним показником, який залежить від зовнішніх та внутрішніх факторів. Необхідність комплексного підходу до оцінки ділової активності підприємств правомірно обгрунтована вітчизняними та зарубіжними дослідниками.

Зміст управління діловою активністю – це вплив менеджменту підприємства на поточні плани по формуванню, розподілу та перерозподліу всіх видів доступних ресурсів з метою постійного підвищення ефективноті діяльності підприємства на внутрішньогосподарському та загальноекономічному рівнях. Управління діловою активністю охоплює операційну, фінансову, інвестиційну та соціально-економічну сфери діяльності підприємства.

ПрАТ «Укртелеком» – провідне підприємство України в телекомунікаційній галузі та надає широкий спектр телекомунікаційних послуг.

По результатам роботи можна зробити наступні висновки:

1. Впродовж 2021–2023рр. фінансовий стан підприємства «Укртелеком» погіршився і може розглядатись як нестійкий. Тому необхідно розробити стабілізуючі заходи для покращення ситуації, якими можуть бути скорочення поточних зобов’язань, збільшення джерел власного капіталу, додаткове залучення довгострокових засобів, орієнтованих на розширення виробництва:

− аналіз майнового стану підприємства та ефективності використання його активів показав, що структура майна є небалансованою, оскільки питома вага оборотних активів є дуже високою, що свідчить про значні суми дебіторської заборгованості та надлишкові неліквідні запаси на складах, а аналіз структури пасиву свідчить про те, що підприємство фінансується за рахунок залучених коштів;

− аналіз ліквідності показав, що в цілому підприємсттво «Укртелеком» здатне загасити поточні зобовязання за рахунок поточних активів, має достатньо оборотних коштів для провадження своєї діяльності і є платоспроможним, але спостерігається тенденція зниження показників ліквідності, що потребує негайних заходів;

− оцінка фінансової стійкості свідчить про те, що підприємство «Укртелеком» є фінансово нестійким, фінансується за рахунок залучених коштів і має низьку маневреність коштів.

2. Оцінка ділової активності свідчить про низьку оборотність активів і капіталу, що свідчить про зниження ефективності використання активів підприємства; та спостерігається негативна динаміка її зростання;

– негативним фактором є збільшення дебіторської заборгованості, внаслідок зменшення кількості грошей в обороті.

– зменшення коефіцієнта оборотності оборотних коштів свідчить про сповільнення обертання оборотних коштв. Зростання тривалості одного обороту свідчить про уповільнення обігу обігових коштів;

– аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості свідчить, що підприємство має обмежені можливості проводити незалежну фінансову політику та про підсилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів.

– зниження рівня ефективності використання основних фондів може призвести до негативних наслідків.

3. Коефіцієнт стійкості економічного зростання «Укртелеком» свідчить про деструктивні процеси на підприємстві, зокрема про зниження потенціалу компанії і уповільнення зростання;

4. Побудовано математичну модель оцінки рівня ділової активності «Укртелеком» на основі функції бажаності Апробація методики здійснена на основі фінансової звітності підприємства: рівень ділової активності підприємства у 2021–2023 рр. можна охарактеризувати як незадовільний. Проведене дослідження показало ефективність пропонованої моделі, що дозволяє використовувати її в якості одного із критеріїв при аналізі і прийнятті управлінських рішень.

5. Запропоновано оцінку рівня ділової активності підприємства «Укртелеком» методом, який полягає у оцінці ефективності діяльності всіх підрозділів підприємства та враховує критерії ділової активності та конкурентоспроможності та визначено інтегральний показник ділової активності промислового підприємства.

6. Проаналізовано критичні ризики для «Укртелеком», які впливають на ділову активність, для їх усунення або запобігання рекомендовано фінансові важелі та методи. Сформульовано основні напрямки стратегії управління діловою активністю підприємства. Рекомендовано застосувати консервативну стратегію управління діловою активністю, та, як альтернативний варіант, стратегію виживання. Запропоновано впровадження системи контролю ділової активності, та системи ключових показників ефективності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Масюк Ю. В., Качур В. С. Економічна сутність ділової активності підприємств та підходи до її оцінки. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2019/45.pdf. (Дата звернення 25.09.2024).

2. Петренко Л.М. Теоретичні основи дослідження поняття «ділова активність». URL : https://kntu.kr.ua/doc/zb_18_2_ekon/stat_18_2/31.pdf . (Дата звернення 25.09.2024).

3. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент. К.: Знання, 2008. 483 с.

4. Чуй І., Шемчук Л. Прикладні аспекти аналізу ділової активності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університе*т. 2022. № 5, Том 1. С 289-293.

5. Дончак Л. Г., Ціхановська О. М. Ділова активність підприємства та шляхи її зміцнення. *Економіка і суспільство*. 2017. № 10. С. 250-255.

6. Рзаєва Т.Г. Менеджмент ділової активності та його функції. *Вісник Технологічного університету Поділля*. 2012. № 2. С. 18-20.

7. Зиз Д. О. Аналіз та оцінка ділової активності підприємств машинобудування як основа підвищення ефективності їх діяльності. *Бізнес Інформ*. 2020. №11. С. 230-240.

8. Куриленко Т.П. Теоретичні аспекти визначення ділової активності. URL : http://www.nbuv.gov.ua/portal/ Soc_Gum/Nvamu_ekon/2009_6/ZMIST.htm.(Дата звернення 25.06.2024).

9. Бобирь О. І., Крутас О. І. Оцінка ділової активності підприємства. URL : http://www.confcontact.com/2013-alyans-nauk/ek1_bobir.htm (дата звернення 23.10.2024).

10. Антипенко Є.Ю., Ногіна С.М. , Піддубна Ю.С. Аналіз теоретичних аспектів ділової активності підприємства та існуючих підходів до її оцінювання. *Сталий розвиток економ*іки. 2012. № 3. С. 76-80.

11. Співак Ю.А. Ділова активність як важливий показник діяльності підприємства. URL : http://naub.oa.edu.ua/2014/dilova-aktyvnist-yak-vazhlyvyj-pokaznyk-diyalnosti-pidpryjemstva/.(Дата звернення 23.08.2024).

12. Гайбура Ю.А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Кам'янець-Подільський : ПДАТУ, 2021. 176 с.

13. Магопець, О. А., Шалімова Н. С., Черновол О. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 230 с.

14. Szydło J., Szpilko D., Glińska E., Kobylińska U. , Rollnik-Sadowska E., Ryciuk U. Theoretical and practical aspects of business activity. URL : https://pb.edu.pl/oficyna-wydawnicza/wp-content/uploads/sites/4/2022/01/Theoretical-and-practical-aspects-of-business-activity-Starting-a-business.pdf (Дата звернення 24.09.2024).

15. Nilsson A., Robinson D.T. What is the business of business? URL : https://www.nber.org/system/files/working_papers/w23505/w23505.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

16. Henrekson M., Sanandaji T. Small business activity does not measure entrepreneurship. URL : https://www.ifn.se/media/5u0lodvk/reprint2014-10.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

17. Мєшкова Н.Л. Комплексний підхід до оцінки ділової активності підприємства. URL : http://global-national.in.ua/issue-5-2015/13-vipusk-5-traven-2015-r/845-meshkova-n-l-otsinka-dilovoji-aktivnosti-pidpriemstva-na-mikrorivni (Дата звернення 13.09.2024).

18. Васечко Л.. Напрями вдосконалення ефективності ділової активності підприємства. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій.* 2021. *2*(8). С. 4-19.

19. Lesyuk A.S. The system of indicators for a comprehensive assessment of the financial condition of enterprises. *Scientific notes of TNU. VI Vernadsky. Series6 Economics and Management*. 2020. T. 31 (70). 4. pp. 132-140.

20. Колтуцька А. Методи фінансового аналізу діяльності підприємств у системі антикризового управління URL : https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/39911/2/RSESGP_2022_Koltutska_A-Methods_of_financial_analysis_76-78.pdf. (дата звернення 14.09.2024).

21. Лесько О. Й., Черниш А.В. Методи аналізу фінансової діяльності підприємства. URL : https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/35344/105159.pdf?sequence=2&isAllowed=y. (Дата звернення 12.09.2024).

22. Мєшкова Н.Л. І.А. Фесенко // Розвиток теоретичних аспектів управління діловою активністю. *Бізнесінформ.* 2013. №3. С. 336-339.

23. Ясіновська І. Ф., Фелісєєв В. А. Ділова активність промислових підприємств України: оцінка, проблеми та напрями забезпечення. *ЕКОНОМІКА ТА СУСПІЛЬСТВ*О. 2022. Випуск # 44. С 65-69.

24. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Полтава : Видавництво ПП «Астрая», 2020. 434 с.

25. Ясіновська І. Ф., Іщенко В. А. Ділова активність підприємства та шляхи її підвищення. Матеріали міжнародної конференції: Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави. Харків, 2019. С. 206–209.

26. Фаріон В.Я., Аналітична оцінка ділової активності та рентабельності підприємств. URL : http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

27. Куриленко Т.П. Теоретичні аспекти визначення ділової активності URL : www.nbuv.gov.ua/portal /Soc_Gum/Nvamu/Ekon/ 2009_6/6.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

28. Мних Є. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: підручн. URL : http://pidruchniki.ws/1663111641846/ekonomika/ekonomichniy_analiz_-_mnih_yev. (Дата звернення 12.09.2024).

29.Юрчишена Л.В., Пікуліна О.А. Макроекономічний аналіз ділової активності підприємств. URL : https://jeou.donnu.edu.ua › article › view. (Дата звернення 24.09.2024).

30. Анісімова О.М. Аналіз ділової активності підприємства як системна оцінка ефективності використання власних ресурсів. URL : http://irbis-nbuv.gov.ua/piprp_2013_2_6.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

31. Сидоренко-Мельник Г. М., Козлова Ю. А. Контроль ділової активності підприємства за ключовими показниками ефективності. URL : http://www.economy.in.ua/pdf/10_2013/18.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

32. Годящев М. О. Дослідження аналітичного інструментарію управління діловою активністю підприємств. URL : https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-7_0-pages-241_246.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

33. Андреєва А. О. Підходи до управління діловою активністю та фінансовою конкурентоспроможністю підприємства. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/177.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

34. Кошова В.Ю., Богацька Н.М. Ділова активність підприємства та резерви її підвищення. URL : https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/533398. (Дата звернення 12.09.2024).

35. Чигарьов Д. В. Сутність ефективності діяльності суб’єкта господарювання. URL : http://www.venu-journal.org/download/2015/2(29)/pdf/25-Chigarev.pdf (дата звернення 23.09.2024)

36. Петик Л., Фелісєєв В. Ділова активність промислових підприємств України. *Економічний простір*. 2022. №181. С. 188-191.

37. Ніка Х.В, Петренко О.П. Оцінка ділової активності підприємства. The 4th International scientific and practical conference «Modern research in world science». Львів, 2022. С.954-958.

38. Гурочкіна В.В., Кравченко Л.В. Економічна динаміка розвитку промислових підприємств в економіці емерджентного типу. URL : https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_3/31_70_3_1/23.pdf. (Дата звернення 12.08.2024).

39. Dumanska I.Yu. Formation of effective system of managerial innovations for foreign economic activities. URL : http://ie.at.ua/English_4_2014 - FORMATION_OF_EFFECTIVE _SYSTEM _OF_MAN.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

40. Janiesch C., Matzner M., Muller O.Beyond process monitoring: a proof-of-concept of event-driven business activity management. URL : http://www.emeraldinsight.com. (Дата звернення 12.09.2024).

41. Thenmozhi M. Management concepts http://nptel.ac.in/courses/122106031/Pdfs/1_1.pdf . (Дата звернення 12.09.2024).

42. Shan M.–C. Davis J.W. , Du W., Chen Q. Business Process Flow Management and its Application in the Telecommunications Management Network. hpl.hp.com/hpjournal/ 96oct /oct96a8.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

43. Соколова Л. В., Аль-Фахор Е. С. С. «Золоте правило економіки» як індикатор ділової активності сучасного підприємства . URL : https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/9ac3a5be-b280-4314-ab37-2bdfbe52ad6c/content. (Дата звернення 12.09.2024)

44. Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навч. посібник Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 238 с.

45. Ткаченко І. П., Фрунза С. А., Штець Т. Ф.. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. 346 с.

46. Бугас Н. В., Костюк Г. В**.** Аналіз та оцінка ділової активності підприємств. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1035. (Дата звернення 12.09.2024).

47. Мєшкова Н.Л. Особливості управління діловою активністю підприємства в кризових умовах. *Науковий вісник Херсонського державного унверситету. Серія Економічні науки.* 2015. Вип.11, частина 5. С. 45-48.

48. Бондаренко Л., Кузовкін А. Вплив війни на ділову активність підприємств західного регіону на прикладі ТОВ «Торговий Дім «Електрон». *Економіка та суспільство.* 2023. (58). С 34-46.

49. Білецька І., Романчукевич М. Соціально-відповідальна поведінка суб'єктів бізнесу на неокупованих територіях України в умовах війни: аспекти маркетингу і менеджменту. *Modeling the development of the economic system*s. 2022. Iss. 2. P. 85-91.

50. Шпильова В.О., Кравчик Ю.В., Ященко І.В. Управління конкурентними позиціями підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 1. С. 23-30.

51. Антипенко Є.Ю., Ногіна С.М., Піддубна Ю.С. Аналіз теоретичних аспектів ділової активності підприємства та існуючих підходів до її оцінювання. *Сталий розвиток економіки*. 2012. № 3. С. 76-80.

52. Шевцова О. Й., Удовиченко А. В. Фактори впливу на ділову активність торговельних підприємство. *Ефективна економіка*. 2024. No 6. URL : http://doi.org/10.32702/2307-. (Дата звернення 12.09.2024).

53. Буздиган М.О. Класифікація факторів, що визначають ділову активність підприємства. URL : https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/713499.pdf . (Дата звернення 12.09.2024).

54. Овчаренко Є.І. Манько І.М. Годящев М.О. Особливості оцінки ділової активності підприємства http://global-national.in.ua/archive/13-2016/69.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

55. Сташко С.К. Науково-методичні основи ділової активності та управління нею. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки.* 2010. Вип. 104. С. 320-324.

56. Lewinson M. Business Management System (BMS) – Definition and Functional Groups. URL : www.mymanagementguide.com/business-management-system-bms-definition-and-functional-groups/.(Дата звернення 12.09.2024)

57. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021.

58. Офіційний сайт ПАТ «Укртелеком». URL : https://ukrtelecom.ua/.(Дата звернення 12.09.2024)

59. Фінансова звітність ПрАТ «Укртелеком» за 2021 р. URL : https://ukrtelecom.ua/storage/storage/.2021 pdf (Дата звернення 12.09.2024).

60. Фінансова звітність ПрАТ «Укртелеком» за 2022 р. URL: https://ukrtelecom.ua/storage/storage/685 -2022.pdf (Дата звернення 12.09.2024).

61. Фінансова звітність ПрАТ «Укртелеком» за 2023 р. URL : https://ukrtelecom.ua/storage/storage/ -2023.pdf (Дата звернення 12.09.2024).

62. Герич М.С., Синявська О.О. Математична статистика. Ужгород, 2021. 146с.

63. Шутяк Ю.В. Використання функції бажаності для оцінки економічної безпеки підприємства. URL : https://elar.khmnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5a25af74-e2f2-422c-ae93-2a470a06daa7/content. (Дата звернення 12.09.2024).

64. Мороз В.С., Мороз С.В. Оцінка життєвого рівня населення узагальненою функцією Харрингтона. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. №5, Т. 3. С. 53–58.

65. Кухарєва О.О., Корнєєв М.В. Методика інтегральної оцінки рівня ділової активності промислового підприємства. *Економічний простір*. 2008. № 16. С. 114–122.

66. Боярська М.О. Управління інноваційними процесами на підприємствах: особливості реалізації. URL : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/ Ecoroz/2011_4/e114boya.pdf. (Дата звернення 12.09.2024).

67. Тихонова І.М. Шляхи підвищення ділової активності підприємства в контексті управління його сталим розвитком. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2011. № 4. С. 231–234.

68. Адонін С. В., Калашнікова Ю. М., Смолянський А. А. Управління діловою активністю підприємства в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2021. 312. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2021/90.pdf. (Дата звернення 12.04.2024).

69. Хома І. Б., Мицо К. М. Управління діловою активністю промислових підприємств в умовах воєнного стану. *ЕКОНОМІКА ТА СУСПІЛЬСТВО.* 2023. Випуск # 57 . С. 45-51.

70. Хома І. Б., Рій М.М. Теоретичні аспекти та особливості управління діловою активністю підприємства. https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2014/24_6/26.pdf (Дата звернення 12.09.2024).

71. Семенов А.Г. Матриця фінансової стратегії. *Вісник економічної науки*. 2008. №2. С. 139-146.

72. Семенов А.Г. Фінансова стратегія в управлінні підприємством. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2008. 156 с.

73. Сотниченко В.М. Управління ризик - ситуаціями в телекомунікаційній галузі https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1593/1523. (Дата звернення 12.09.2024).

74. Базові корпоративні стратегії. URL : https://buklib.net/books/36602/. Дата звернення 23.09.2024).

ДОДАТОК А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2021	10	01
Підприємство **АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРТЕЛЕКОМ"**	за ЄДРПОУ	21560766		
Територія Україна	за КАТОТТГ [1]	UA80000000001078669		
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності Діяльність у сфері проводового електрозв'язку	за КВЕД	61.10		
Середня кількість працівників [2] 13 138				
Адреса, телефон бульвар Т.Шевченка, буд. 18, м. КИЇВ, 01601	2351128			

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 30 вересня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	179 307	158 050
первісна вартість	1001	574 830	615 223
накопичена амортизація	1002	395 523	457 173
Незавершені капітальні інвестиції	1005	271 012	421 566
Основні засоби	1010	8 632 460	8 506 996
первісна вартість	1011	9 088 138	9 532 678
знос	1012	455 678	1 025 682
Інвестиційна нерухомість	1015	2 857 811	2 856 519
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	2 857 811	2 856 519
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	279	279
інші фінансові інвестиції	1035	27 528	27 528
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	24	24
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	126 583	140 464
Усього за розділом I	**1095**	**12 095 004**	**12 111 426**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	130 833	197 614
виробничі запаси	1101	91 291	148 293
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	3 451	4 748
товари	1104	36 091	44 573
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	309 739	317 273
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	50 451	58 248
з бюджетом	1135	8 217	2 890
у тому числі з податку на прибуток	1136	875	493
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	1 085	312
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 210 970	1 208 390
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	697 985	150 015
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	38 374	112 053
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКУ А

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	87 104	96 338
Усього за розділом II	**1195**	**2 534 758**	**2 143 133**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	**474**	**494**
Баланс	**1300**	**14 630 236**	**14 255 053**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 681 562	4 681 562
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	10 254 530	10 121 494
Додатковий капітал	1410	411 370	411 370
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	222 812	222 812
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(5 434 780)	(4 941 712)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**10 135 494**	**10 495 526**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	318 022	318 022
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	1 411 488	1 296 921
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 023 868	611 133
Довгострокові забезпечення	1520	281 714	272 687
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**3 035 092**	**2 498 763**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	12 209	11 065
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	234 841	111 121
товари, роботи, послуги	1615	412 789	317 618
розрахунками з бюджетом	1620	152 980	243 368
у тому числі з податку на прибуток	1621	64 796	48 852
розрахунками зі страхування	1625	12 461	12 632
розрахунками з оплати праці	1630	50 504	48 793
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	113 885	73 381
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 897	1 897
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	1 319	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	290 059	278 478
Доходи майбутніх періодів	1665	23 574	26 945
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	153 132	135 466
Усього за розділом III	**1695**	**1 459 650**	**1 260 764**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**14 630 236**	**14 255 053**

Керівник **КОЦЮМБАС Любомир Йосифович**

Головний бухгалтер **СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна**

[1] Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

[2] Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження ДОДАТКУ А

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2021	10	01
за ЄДРПОУ	21560766		

Підприємство **АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРТЕЛЕКОМ"**
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 9 Місяців 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 975 837	4 127 123
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(2 896 451)	(2 770 252)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	1 079 386	1 356 871
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 129 293	634 790
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(758 411)	(731 964)
Витрати на збут	2150	(278 660)	(278 893)
Інші операційні витрати	2180	(351 879)	(216 643)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	819 729	764 161
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	101 041	7 395
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(447 899)	(444 584)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Продовження ДОДАТКУ А

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	472 871	326 972
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(112 839)	(69 410)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	360 032	257 562
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	360 032	257 562

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	563 616	532 657
Витрати на оплату праці	2505	1 465 628	1 479 643
Відрахування на соціальні заходи	2510	295 257	300 115
Амортизація	2515	745 676	607 983
Інші операційні витрати	2520	1 215 224	1 077 354
Разом	**2550**	4 285 401	3 997 752

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	18726248000	18726248000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	18726248000	18726248000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,01923	0,01375
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,01923	0,01375
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник КОЦЮМБАС Любомир Йосифович

Головний бухгалтер СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна

Продовження ДОДАТКУ А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	2022 | 01 | 01
Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРТЕЛЕКОМ"	за ЄДРПОУ 21560766
Територія	Україна	за КАТОТТГ UA8000000000001078669
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ 230
Вид економічної діяльності	Діяльність у сфері проводового електрозв'язку	за КВЕД 61.10
Середня кількість працівників [2]	10 705	
Адреса, телефон	бульвар Т.Шевченка, буд. 18, м. КИЇВ, 01601	2351128

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 30 вересня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	182 788	172 485
первісна вартість	1001	660 672	684 969
накопичена амортизація	1002	477 884	512 484
Незавершені капітальні інвестиції	1005	541 775	364 572
Основні засоби	1010	8 946 074	8 024 681
первісна вартість	1011	10 003 819	10 111 507
знос	1012	1 057 745	2 086 826
Інвестиційна нерухомість	1015	3 909 229	3 786 253
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	3 909 229	3 910 907
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	124 654
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	279	279
інші фінансові інвестиції	1035	27 528	27 528
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	24	24
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	132 691	118 597
Усього за розділом I	**1095**	**13 740 388**	**12 494 419**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	200 713	184 169
виробничі запаси	1101	107 424	119 084
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	8 910	-
товари	1104	84 379	65 085
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	285 217	332 481
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	62 953	85 038
з бюджетом	1135	6 199	5 676
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 714	4 655
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	355	3 789
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 316 978	1 316 063
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	235 407	617 284
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	68 868	105 121
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКУ А

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	116 215	112 447
Усього за розділом II	**1195**	**2 292 905**	**2 762 068**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	**493**	**485**
Баланс	**1300**	**16 033 786**	**15 256 972**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 681 562	4 681 562
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	11 321 378	11 015 032
Додатковий капітал	1410	411 370	411 370
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	222 812	222 812
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(4 812 571)	(5 425 571)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**11 824 551**	**10 905 205**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	239 407	239 407
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	1 097 531	1 084 168
Інші довгострокові зобов'язання	1515	860 200	796 703
Довгострокові забезпечення	1520	265 188	254 249
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**2 462 326**	**2 374 527**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	10 853	12 858
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	436 724	797 624
товари, роботи, послуги	1615	540 597	295 554
розрахунками з бюджетом	1620	75 462	168 743
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	13 247	6 833
розрахунками з оплати праці	1630	51 814	40 253
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	86 404	104 797
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 897	1 897
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	300 494	322 215
Доходи майбутніх періодів	1665	31 287	26 174
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	198 130	200 292
Усього за розділом III	**1695**	**1 746 909**	**1 977 240**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	**1900**	**16 033 786**	**15 256 972**

КОЦЮМБАС Любомир Йосифович

Керівник **КОЦЮМБАС Любомир Йосифович**

СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна

Головний бухгалтер **СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна**

Код згідно з Реєстром адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження ДОДАТКУ А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	2023 12 31
Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРТЕЛЕКОМ"	за ЄДРПОУ 01358726
Територія	Україна	за КАТОТТГ UA80000000001078569
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ 230
Вид економічної діяльності	Діяльність у сфері проводового електрозв'язку	за КВЕД 61.10
Середня кількість працівників [2]	8 408	
Адреса, телефон	бульвар Т.Шевченка, буд. 18, м. КИЇВ, 01601	2351128

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 30 вересня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	276 551	298 259
первісна вартість	1001	717 923	747 823
накопичена амортизація	1002	441 372	449 564
Незавершені капітальні інвестиції	1005	264 094	249 960
Основні засоби	1010	7 537 403	7 164 135
первісна вартість	1011	9 619 677	9 758 447
знос	1012	2 082 274	2 594 312
Інвестиційна нерухомість	1015	1 856 227	1 858 033
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	1 856 227	1 858 033
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	279	276
інші фінансові інвестиції	1035	299	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	84 150	84 126
Відстрочені податкові активи	1045	346 710	346 710
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	110 037	90 263
Усього за розділом I	**1095**	**10 475 750**	**10 091 762**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	168 319	151 279
виробничі запаси	1101	114 026	113 058
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	54 293	38 221
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	254 215	254 837
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	107 066	78 008
з бюджетом	1135	4 936	17 253
у тому числі з податку на прибуток	1136	3 860	5 620
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	6 743	3 132
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	952 965	956 201
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	796 675	481 557
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	51 312	108 661
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКУ А

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	116 215	112 447
Усього за розділом II	**1195**	**2 292 905**	**2 762 068**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	**493**	**485**
Баланс	**1300**	**16 033 786**	**15 256 972**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 681 562	4 681 562
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	11 321 378	11 015 032
Додатковий капітал	1410	411 370	411 370
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	222 812	222 812
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(4 812 571)	(5 425 571)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**11 824 551**	**10 905 205**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	239 407	239 407
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	1 097 531	1 084 168
Інші довгострокові зобов'язання	1515	860 200	796 703
Довгострокові забезпечення	1520	265 188	254 249
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**2 462 326**	**2 374 527**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	10 853	12 858
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	436 724	797 624
товари, роботи, послуги	1615	540 597	295 554
розрахунками з бюджетом	1620	75 462	168 743
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	13 247	6 833
розрахунками з оплати праці	1630	51 814	40 253
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	86 404	104 797
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 897	1 897
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	300 494	322 215
Доходи майбутніх періодів	1665	31 287	26 174
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	198 130	200 292
Усього за розділом III	**1695**	**1 746 909**	**1 977 240**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**16 033 786**	**15 256 972**

Керівник КОЦЮМБАС Любомир Йосифович — **КОЦЮМБАС Любомир Йосифович**

Головний бухгалтер СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна — **СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна**

[1] Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

[2] Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження ДОДАТКУ А

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2022	10	01
за ЄДРПОУ	21560766		

Підприємство АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРТЕЛЕКОМ"
(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 9 Місяців 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 349 956	3 975 837
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(2 723 835)	(2 896 451)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	626 121	1 079 386
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	677 619	1 129 293
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(701 164)	(758 411)
Витрати на збут	2150	(219 808)	(278 660)
Інші операційні витрати	2180	(255 597)	(351 879)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	127 171	819 729
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	10 702	101 041
Інші доходи	2240	21 000	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(439 165)	(447 899)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(474 828)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Електронний примірник

Продовження ДОДАТКУ А

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	-	472 871
збиток	2295	(755 120)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(59)	(112 839)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	-	360 032
збиток	2355	(755 179)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(164 167)	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	(164 167)	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	(164 167)	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	(919 346)	360 032

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	729 432	563 616
Витрати на оплату праці	2505	1 215 987	1 465 628
Відрахування на соціальні заходи	2510	246 027	295 257
Амортизація	2515	851 625	745 676
Інші операційні витрати	2520	857 333	1 215 224
Разом	**2550**	3 900 404	4 285 401

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	18726248000	18726248000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	18726248000	18726248000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(0,04033)	0,01923
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(0,04033)	0,01923
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП КОЦЮМБАС Любомир Йосифович СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна

Електронний підпис ЕП

Керівник КОЦЮМБАС Любомир Йосифович

Головний бухгалтер СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна

Продовження ДОДАТКУ А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	2023 12 31
Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРТЕЛЕКОМ" за ЄДРПОУ	21560766
Територія	Україна за КАТОТТГ [1]	UA80000000001078669
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Діяльність у сфері проводового електрозв'язку за КВЕД	61.10
Середня кількість працівників [2]	8 408	
Адреса, телефон	бульвар Т.Шевченка, буд. 18, м. КИЇВ, 01601 2351128	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 30 вересня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	276 551	298 259
первісна вартість	1001	717 923	747 823
накопичена амортизація	1002	441 372	449 564
Незавершені капітальні інвестиції	1005	264 094	249 960
Основні засоби	1010	7 537 403	7 164 135
первісна вартість	1011	9 619 677	9 758 447
знос	1012	2 082 274	2 594 312
Інвестиційна нерухомість	1015	1 856 227	1 858 033
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	1 856 227	1 858 033
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	279	276
інші фінансові інвестиції	1035	299	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	84 150	84 126
Відстрочені податкові активи	1045	346 710	346 710
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	110 037	90 263
Усього за розділом I	**1095**	**10 475 750**	**10 091 762**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	168 319	151 279
виробничі запаси	1101	114 026	113 058
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	54 293	38 221
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	254 215	254 837
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	107 066	78 008
з бюджетом	1135	4 936	17 253
у тому числі з податку на прибуток	1136	3 860	5 620
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	6 743	3 132
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	952 965	956 201
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	796 675	481 557
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	51 312	108 661
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКУ А

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	111 970	107 404
Усього за розділом II	**1195**	**2 454 201**	**2 158 332**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	**483**	**72**
Баланс	**1300**	**12 930 434**	**12 250 166**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 681 562	4 681 562
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	11 113 515	11 062 628
Додатковий капітал	1410	411 370	411 370
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	222 812	222 812
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(7 597 449)	(7 300 322)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**8 831 810**	**9 078 050**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	1 232 527	737 656
Інші довгострокові зобов'язання	1515	752 015	692 948
Довгострокові забезпечення	1520	178 454	170 151
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**2 162 996**	**1 600 755**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	12 249	12 124
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	761 782	630 118
товари, роботи, послуги	1615	374 906	246 743
розрахунками з бюджетом	1620	131 534	164 563
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	7 310	10 677
розрахунками з оплати праці	1630	40 305	40 733
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	84 638	70 893
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 897	1 897
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	293 177	165 508
Доходи майбутніх періодів	1665	22 272	34 043
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	205 558	194 062
Усього за розділом III	**1695**	**1 935 628**	**1 571 361**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	**1900**	**12 930 434**	**12 250 166**

ЕП КОЦЮМБАС Любомир Йосифович

ЕП СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна

Керівник **КОЦЮМБАС Любомир Йосифович**

Головний бухгалтер **СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна**

[1] Код відповідно до ідентифікаторів адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

[2] Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження ДОДАТКУ А

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2023	10	01
за ЄДРПОУ	21560766		

Підприємство АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРТЕЛЕКОМ"
(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 9 Місяців 2023 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 144 490	3 349 956
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(2 352 895)	(2 723 835)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	791 595	626 121
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	587 219	677 619
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(625 683)	(701 164)
Витрати на збут	2150	(194 849)	(219 808)
Інші операційні витрати	2180	(159 333)	(255 597)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	398 949	127 171
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	47 602	10 702
Інші доходи	2240	-	21 000
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(205 922)	(439 165)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(474 828)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Електронний підпис ЕП

Продовження ДОДАТКУ А

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	240 629	-
збиток	2295	(-)	(755 120)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1 758	(59)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	242 387	-
збиток	2355	(-)	(755 179)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	3 853	(164 167)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	3 853	(164 167)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	3 853	(164 167)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	246 240	(919 346)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	677 007	729 432
Витрати на оплату праці	2505	998 495	1 215 987
Відрахування на соціальні заходи	2510	199 519	246 027
Амортизація	2515	675 473	851 625
Інші операційні витрати	2520	782 266	857 333
Разом	**2550**	3 332 760	3 900 404

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	18726248000	18726248000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	18726248000	18726248000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,01294	(0,04033)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,01294	(0,04033)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП КОЦЮМБАС Любомир Йосифович

Керівник КОЦЮМБАС Любомир Йосифович

ЕП СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна

Головний бухгалтер СКЛЯРЕВСЬКА Діана Іванівна

ДОДАТОК Б

Таблиця Б.1 – Градації ділової активності в залежності від значень функції бажаності

Значення функції бажаності	Рівень ділової активності
1,00-0,81	відмінний
0,80-0,64	добрий
0,63-0,38	задовільний
0,37-0,21	незадовільний
0,20-0,00	критичний

Таблиця Б.2 – Розрахунок частинної функції

Показник	Безрозмірні значення			Частинна функція		
	Роки			Роки		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
k1	1,00	0,96	0,94	0,69	0,68	0,68
k2	0,23	0,58	1,00	0,45	0,57	0,69
k3	0,51	0,67	1,00	0,55	0,60	0,69
k4	1,00	0,83	0,91	0,69	0,65	0,67
k5	0,96	0,76	1,00	0,68	0,63	0,69
k6	0,36	0,55	1,00	0,50	0,56	0,69
k7	0,69	0,90	1,00	0,60	0,67	0,69
k8	1,00	0,86	0,78	0,69	0,66	0,63
k9	1,00	0,92	0,88	0,69	0,67	0,66
k10	0,88	0,97	1,00	0,66	0,68	0,69
k11	1,00	0,97	0,90	0,69	0,69	0,67
k12	1,00	0,76	1,00	0,69	0,63	0,69
k13	0,89	1,00	1,00	0,66	0,69	0,69

ДОДАТОК В

Таблиця В.1 – Елементи матриці фінансових стратегій

Квадрат	Назва	Характеристика
1.	Батько сімейства.	Темпи зростання обороту нижче можливих. Можливий перехід в квадрати 4, 2 і 7.
2.	Стійка рівновага	У цій ситуації підприємство знаходиться в стані фінансової рівноваги і має найбільшу кількість можливих варіантів зміни фінансового положення: квадрати 1, 4, 7,5, 3, 6.
3.	Нестійка рівновага.	Характеризується відсутністю власних вільних засобів і використанням позикового капіталу. Можливі шляхи виходу 6, 2 і 5.
4.	Рантьє.	Наявність вільних засобів для здійснення проектів при використанні позикового капіталу. Перехід в квадрати 1, 2, 7.
5.	Атака.	Надлишок власних засобів, дозволяє розширити свій сегмент ринку. Перехід в 2 і 6.
6.	Дилема.	Є дефіцит ліквідних засобів, що частково покривається за рахунок запозичення. Перехід в 2, 7, 9.
7	Епізодичний дефіцит.	Дефіцит ліквідних засобів через неспівпадіння термінів надходження і витрачання засобів. Перехід в 1,2,6.
8.	Материнське суспільство.	Надлишок ліквідних засобів. Компанія має можливість створення і фінансування дочірніх підрозділів, Перехід в 4 або 5.
9.	Кризовий стан підприємства	Необхідність зменшувати усі інвестиції або дробити підприємство. Потреба у фінансовій підтримці. Можливий перехід в 6 або 7.

Декларація академічної доброчесності

здобувача вищої освіти ЗНУ

Я, Сілютін Василь Валерійович, студент 2 курсу, денної форми навчання, економічного факультету, спеціальності спеціальності 073 Менеджмент освітньої програми Управління фінансово-економічною безпекою» , адреса електронної пошти: vasyok77@gmail.com,

підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Стратегічне управління діловою активністю ПрАТ «Укртелеком»

відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений;

– заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

– згоден на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування роботи в базі даних цієї системи.

Дата_____ Підпис_____ Сілютін В.В.

ПІБ (студента)